

Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

Esitys Yhteisötaido Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Sisällys

Esitys	1
1. Toimeksiannon kuvaus ja tausta	1
2. Esitys ikäihmisten yhteisöllisen toiminnan järjestämisestä	2
Taustaraportti	3
1. Yhteisötalo Satama	3
2. Yhteisötalo Sataman uuden toimintaympäristön kehukset	3
2.1. Ikäihmisten toiminnan ja kohtaamispaikkojen tilanne Joensuun keskustassa	3
2.2. Kaupungin suuntaviivat ja viranhaltijoiden visio	3
2.3. Kävijätoiveet	4
2.4. Toiminnan järjestämisen mahdolliset yhteistyökumppanit	5
3. Uuden kohtaamispaikan tavoitteet ja haasteet	6
4. Ruplan kuvaus	8
4.1. Ruplan pohjapiirros	8
4.1. Tilojen puitteet	9
4.2. Käyttöaste, varauskäytännöt ja varauskalenteri	10
4.3. Eläkeyhdistykset Ruplalla	14
4.4. Eläkeyhdistysten edustajien näkemykset ja toiveet kohtaamispaikasta	15
5. Koivupihan kuvaus	16
5.1. Koivupihan pohjapiirros	17
5.2. Tilojen puitteet	18
6. Tilavaihtoehtojen arviointi	20
6.1. Kohtaamispaikka Koivupihassa	20
6.2. Kohtaamispaikka Sepänpihan kerhotalo Ruplalla	21
6.3. Tilavaihtoehtojen vertailu	25
6.4. Eteneminen jatkossa/vaatimukset	28
Liitteet	29
1. Yhteissuunnitteluprosessin kuvaus	29
1.1. Yhteissuunnitteluun osallistuneet	30
1.2. Tilojen kartoitus	31
1.3. Toimijoiden ja kävijöiden haastattelut	32
1.4. Avoin tilaisuus 3.9.	33
1.5. Työpajat ja keskustelutilaisuudet	34
1.6. Muut yhteydenotot	36
1.7. Vaihtoehtojen arviointi ja esityksen laatiminen	36
1.8. Tiedotus prosessista	37
2. Palaute yhteissuunnitteluprosessista	37

Esitys

1. Toimeksiannon kuvaus ja tausta

Osallisuus- ja vetovoimalautakunta päätti **Yhteisötalo Sataman ja sen toimintaympäristön rakentamisen valmisteluhankkeen käynnistämisestä** 24.04.2025 (§ 23). Hankkeen tavoitteena oli löytää uusia ratkaisuja ikäihmisten yhteisöllisen kohtaamispaikkatoiminnan järjestämiseen Joensuun kantakaupungissa.

Kantakaupungin alueelta on vastikään lakkautunut kaksi järjestön ylläpitämää kohtaamispaikkaa, ja järjestöihin 2025 alusta kohdentuneet avustusten leikkaukset ovat kaventaneet yhdistysten toimintamahdollisuuksia. Lisäksi Joensuun kaupunki on luopumassa **Yhteisötalo Sataman** nykyisestä kiinteistöstä (Yläsatamankatu 28), jossa toimii **kaupungin matalan kynnyksen kohtaamispaikka**. Kiinteistössä on lähivuosina merkittäviä korjaustarpeita, ja kohtaamispaikan siirto tiloista halutaan tehdä hallitusti. Joensuun kaupunginvaltuusto on linjannut, että Yhteisötalo Sataman toiminnot turvataan (17.6.2024 § 49).

Vaihtoehtoja kohtaamispaikkatoiminnan turvaamiseen selvitettiin syksyn 2024 ja alkukevään 2025 aikana. Samanaikaisesti kartoitettiin laajemmin kaupungin ikäihmisille tuottamia palveluita ja ikäihmisten yhdistystoimintaan myönnettyjä avustuksia. Lisäksi kartoitettiin maksuttomasti yhdistysten toimintaan käytettävissä olevia kaupungin tiloja, joita ovat kantakaupungin alueella tilapilotin koulut, nuorisotilat, Sepänpihan kerhotalo Rupla ja Yhteisötalo Sataman tilat. Yhteisötalo Sataman toimintaympäristön rakentamisen valmisteluhanke käynnistettiin elokuussa 2025.

Ulkopuolisena fasilitoijana valmisteluhankkeessa toimi Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys (ks. liite 1: Hankintapäätös). Hankkeessa pilotoitiin yhteissuunnittelun toimintamallia, jossa yhdistysten ja kuntalaisten näkemyksiä pyrittiin sovittamaan yhteen kaupungin resurssien ja tavoitteiden kanssa. Tämä esityksen on laatinut Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys yhteissuunnittelun perusteella ja pyrkien ottamaan huomioon osallistujien näkökannat.

Hankkeen alkuvaiheeseen kuuluivat haastattelut, joiden avulla kartoitettiin kaupungin viranhaltijoiden, yhdistysten ja kävijäkunnan toiveita ja tarpeita. Haastattelujen pohjalta järjestettiin purkukeskustelu, jossa haastatellut pääsivät yhdessä tarkastelemaan esiin nousseita havaintoja. Seuraavaksi järjestettiin kaikille avoin keskustelutilaisuus, joka tarjosi yhdistyksille mahdollisuuden osallistua suunnitteluun. Tämän jälkeen hanke eteni työpajatyöskentelyyn niiden toimijoiden kanssa, jotka halusivat osallistua yhteissuunnitteluun tiiviimmin. Työskentelyn aikana järjestettiin kolme suunnittelutyöpajaa ja kaksi keskustelutilaisuutta. Yhteissuunnittelun aikana tehtiin tutustumiskäyntejä eri tiloihin ja fasilitoija havainnoi tiloissa tapahtuvaa toimintaa osana taustatiedon kartoitusta. Lopuksi järjestettiin palautetilaisuus, jossa osallistujat kommentoivat esitysluonnosta ja keskustelivat yhteissuunnitteluprosessin kokemuksista.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

2. Esitys ikäihmisten yhteisöllisen toiminnan järjestämisestä

Selvityksen perusteella Joensuun keskustassa on kolme mahdollista toimintaympäristöä Yhteisöotalo Sataman kohtaamispaikalle ja ikäihmisten yhteisölliselle toiminnalle:

- Koivupihan palvelutalon 1. kerroksen tilat (Kirkkokatu 13)
- Sepänpihan kerhotalo Rupla, Kutomon pääty (Sairaalakatu 27)
- Sepänpihan kerhotalo Rupla, keskiosan tilat (Sairaalakatu 27)

Mikään tiloista ei ole ongelmaton ja jokaisen osalta tarvitaan lisäselvityksiä. Vaihtoehdot, niiden problematiikka ja perustelut esitykselle kuvataan tarkemmin seuraavassa taustaraportissa.

Esitämme, että selvitystyötä tilojen osalta jatketaan ja tarvittavat selvitykset (ks. 6.4) tehdään kartoitettujen tilojen osalta loppuun ennen päätöksentekoa.

Taustaraportti

1. Yhteisöotalo Satama

Yhteisöotalo Satama on Joensuun kaupungin ylläpitämä kaikille avoin kohtaamispaikka, joka sijaitsee suojellussa puurakennuksessa Yläsatamankatu 28:ssa, eteläisessä keskustassa ruutukaavan reunalla. Vuosibudjetti vuokraan on 16 402 euroa.

Yhteisöotalo Satama on avoinna arkisin kello 10–15. Siellä tapahtuu vuosittain noin 3000 kohtaamista, ja viikoittain talossa käy keskimäärin noin 80 henkilöä. Kävijät ovat pääosin lähialueella asuvia ikäihmisiä. Työntekijäresurssi on 1,2 henkilötyövuotta, ja samalla resurssilla koordinoidaan myös Sepänpihan kerhotalo Ruplan tilavarauksia (ks. 4.2, Ruplan varauskäytännöt).

Toiminta Yhteisöotalo Satamassa on muotoutunut kävijöiden näköiseksi. Yhteisöotalo tarjoaa käsillä tekemistä, yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja eri sukupolvien kohtaamisia. Toiminta on usein spontaania ja mahdollisuuksien mukaan toteutuvaa, kuten jumppia, leipomista ja käsitöitä. Säännöllisemmän toiminnan muotoja ovat esimerkiksi taidepäiväkirja, digineuvonta ja viikon tarina. Yhteisöotalolla suoritetaan myös oppilaitosharjoitteluja, erityisesti sosiaali- ja terveysalojen perustutkinto- ja ammattikorkeakouluharjoitteluja sekä kieliharjoitteluja.

2. Yhteisöotalo Sataman uuden toimintaympäristön kehukset

2.1. Ikäihmisten toiminnan ja kohtaamispaikkojen tilanne Joensuun keskustassa

Kantakaupungin alueella on lakkautunut viimeisen kahden vuoden aikana kaksi yhdistysten ylläpitämää kohtaamispaikkaa (Torikievari ja Miete), ja vuoden 2025 alussa toteutetut palkkatuen ja valtionavustusten leikkaukset kaventavat yhdistysten toimintamahdollisuuksia. Vaikutukset näkyvät Pohjois-Karjalassa nyt ja seuraavina vuosina esimerkiksi yhdistysten ylläpitämien kohtaamispaikkojen ja ikäihmisille suunnatun toiminnan supistumisena tai jopa lakkautumisena. Väestön ikääntyessä tarve ikäihmisten yhteisöllisille kohtaamispaikoille kasvaa entisestään.

2.2. Kaupungin suuntaviivat ja viranhaltijoiden visio

Joensuun kaupunki on talouden sopeutustarpeiden vuoksi luopumassa Yhteisöotalo Sataman kiinteistöstä, jossa on merkittävää korjausvelkaa (yli 180 000 euroa). Tilakeskuksen ohjeistuksen mukaan rakennuksen käyttöä ei ole tarkoituksenmukaista jatkaa (ks. liite 4, Yhteisöotalo Sataman kuntoarvio). Kaupunginvaltuusto kuitenkin linjasi 17.6.2024 (§ 49), että Yhteisöotalo Sataman toiminnot turvataan. Toiminnan jatkamisessa ei ole tarkoituksenmukaista ylittää nykyistä vuokratbudjettia (16 402 €/vuosi).

Joensuun kaupungin hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2025–2028 (kaupunginvaltuusto 24.2.2025 § 15) on linjattu toimenpiteiksi muun muassa sukupolvien välisen kohtaamistoiminnan kehittäminen, kaikenikäisten joensuulaisten liikkumisen lisääminen sekä

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

hyvinvoinnin edistäminen kulttuurin keinoin. Joensuun kaupunki on mukana myös Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa Vanhuuteen -ohjelmassa yhdessä hyvinvointialueen ja Pohjois-Karjalan kuntien kanssa. Ohjelman myötä kaupungin ja yhdistysten yhteistyötä tiivistetään vuosien 2025–2027 aikana.

Haastattelujen perusteella Joensuun kaupungin viranhaltijat (4 haastateltavaa) näkevät Yhteisöotalo Sataman kiinteistön menettämisessä mahdollisuuden kehittää Sataman kohtaamispaikkatoimintaa yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Alun perin kaupungin viranhaltijoiden visiona oli siirtää Sataman toiminnot Sepänpihan kerhotalo Ruplalle, jossa on jo yhdistysten järjestämää ikäihmisille suunnattua toimintaa. Alla on kooste visiosta:

Rupla avattaisiin kaikkien kaupunkilaisten käyttöön ja siellä järjestettäisiin nykyistä enemmän maksutonta, kaikille avointa, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa, liikunnasta luovuuteen, taiteista tarinointiin. Kohtaamispaikan käytössä arkisin päiväsaikaan olisi osa Ruplan tiloista.

Ruplan kohtaamispaikassa olisi mahdollisuus myös sukupolvien ja kulttuurien kohtaamiseen, joten toiminta olisi kaikille avointa ja sitä järjestettäisiin yhdessä eri yhdistysten ja esimerkiksi oppilaitosten kanssa.

Kaupunki tarjoaisi resurssin Ruplan kehittämiseen ja huolehtisi jatkossa Ruplan tilojen siivouksesta, huoltotöistä ja tarvikehankinnoista sekä koordinoisi toimintaa yhdistysten tukena.

2.3. Kävijätoiveet

Yhteissuunnittelussa haastateltiin Yhteisöotalo Sataman kävijöitä (21) ja keskustassa liikkuneita ikäihmisiä (30). Heiltä kartoitettiin toiveita tilan suhteen ja toiminnan suhteen. Sataman kävijöitä oli mukana myös työpajoissa ja tutustumassa tiloissa. Kävijätoiveissa korostuu kohtaamispaikka, joka on helposti saavutettavissa, toimii esteettömissä tiloissa ja kutsuu mukaan matalalla kynnyksellä ja on avoinna säännöllisesti. Alla on kooste kävijätoiveista:

Kohtaamispaikan tilat olisivat ennen kaikkea esteettömät. Kohtaamispaikka sijaitsisi ydinkeskustassa hyvien julkisten kulkuyhteyksien äärellä. Tilat olisivat kodinomaiset, valoisat ja viihtyisät ja niissä olisi hyvä sisäilma. Useampi huone mahdollistaisi erilaista toimintaa. Kohtaamispaikassa olisi keittiö, oma tila tavaroiden säilyttämiseen ja pihapaikka rollaattoreille.

Kohtaamispaikka olisi avoinna viitenä päivänä viikossa. Aukioloajat ja toiminnan aikataulut olisivat säännölliset ja niistä viestittäisiin selkeästi. Kohtaamispaikassa olisi toimintaa sekä aamupäivisin että iltapäivisin.

Kohtaamispaikkaan sisällöltä toivotaan vapaan oleskelun mahdollisuuden lisäksi monipuolista toimintaa. Alla on kooste kävijätoiveista:

Kohtaamispaikassa olisi mahdollisuus vapaaseen oleskeluun, muiden ihmisten kohtaamiseen ja keskusteluun. Kohtaamispaikassa voisi kahvitella edullisesti, lukea lehtiä ja vaihtaa kirjoja. Siellä olisi hyvinvointia tukevia palveluita, kuten verenpaineen mittausta.

Toiminta kohtaamispaikassa olisi monipuolista ja osallistavaa yhdessä tekemistä. Se sisältäisi hauskanpitoa (tietokilpailut, bingo, pelit, karaoke), käsillä tekemistä (maalaukset, käsityöt, kokkaus), sivistystä (lukupiirit, keskustelukerhot, vierailijaluennot) sekä liikuntaa (jumppa, tuolijooga, tanssi). Toiminta yhdistäisi eri ikäryhmiä.

2.4. Toiminnan järjestämisen mahdolliset yhteistyökumppanit

Yhteissuunnitteluun tavoiteltiin mukaan yhdistyksiä, jotka voisivat olla kiinnostuneita toiminnan järjestämisestä Yhteisöotalo Sataman uuden toimintaympäristön puitteissa. Yhteissuunnitteluun kutsuttujen Ruplalla toimivan viiden eläkeyhdistyksen lisäksi mukaan saatiin yksittäisiä muita yhdistyksiä. Yhdistykset ovat juuri nyt palkkatuen ja valtionavustusten muutosten myötä epävarmassa tilanteessa. Vapaaehtoistoiminnalla ja määräaikaishankkeilla toimivien yhdistysten ahdinko ja epätietoisuus tulevasta heijastui yhteissuunnitteluun niin, että oli haastavaa tavoittaa yhdistyksiä keskustelemaan toiminnan järjestämisestä kohtaamispaikkatoiminnan puitteissa. Osalla yhdistyksistä ei tällä hetkellä ole resursseja sitoutua uuden kehittämiseen ja lupautua toiminnan järjestäjiksi, kun toiminnan rahoituksesta ja jatkuvuudesta ei ole varmuutta.

Ruplalla toimivat eläkeyhdistykset järjestävät jo monipuolisesti kaikille avointa toimintaa, joka vastaa hyvin kohtaamispaikan kävijäkunnan toiveita erilaisesta ryhmätoiminnasta:

Osa Ruplan eläkeyhdistyksistä voisi jäsenistölle suunnatun toiminnan lisäksi tarjota kaikille avointa toimintaa kohtaamispaikassa erityisesti silloin, jos kohtaamispaikka olisi Ruplalla. Jos kohtaamispaikka olisi Koivupihassa, eläkeyhdistysten tarjoama toiminta olisi vähäisempää ja sisältäisi enemmän yksittäisiä tapahtumia.

Kohtaamispaikan kävijöitä voisi yhteistyössä ohjata eläkeyhdistykseen esimerkiksi järjestämällä tutustumiskäyntejä jäsenille suunnattuun toimintaan.

Muiden yhdistysten toiminnot, joista keskusteltiin prosessin aikana, ovat luonteeltaan ohjausta ja neuvontaa:

Muilta yhteissuunnitteluun osallistuneilta yhdistyksiltä voisi tulla kohtaamispaikkaan pop up -tyyppistä toimintaa esimerkiksi kerran kuussa. Yhdistyksillä voisi olla mahdollisuus järjestää kohtaamispaikassa esimerkiksi digineuvontaa, terveysneuvontaa ja keskusteluapua. Kohtaamispaikassa olisi tätä varten oma rauhallinen tila, joka mahdollistaa yksityisen keskustelun.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

3. Uuden kohtaamispaikan tavoitteet ja haasteet

Haastattelujen ja työpajoissa käytyjen keskustelujen perusteella kohtaamispaikan kolme keskeisintä tavoitetta ovat:

1. **Matalan osallistumiskynnyksen mahdollistaminen**
2. **Uuden toiminnan järjestäminen**
3. **Uusien kävijöiden tavoittaminen**

Sepänpihan kerhotalo Ruplan osalta tavoitteeksi muodostui lisäksi:

4. **Ruplalla toimivien yhdistysten toiminnan turvaaminen, jos kohtaamispaikka on Ruplalla**

Tavoitteet ja niihin liittyvät haasteet ja ratkaisut on kuvattu tarkemmin alla olevassa taulukossa.

TAVOITE	HAASTEET	RATKAISUT
Mahdollistetaan helppo ja mukava osallistuminen kaikille matalalla kynnyksellä.	• Kävijöillä voi olla fyysisiä, psyykkisiä tai sosiaalisia rajoitteita osallistumiselle • Tilojen puutteet (esim. esteettömyys ja sijainti) voivat nostaa osallistumiskynnystä • Mielikuvat toiminnasta tai tilasta voivat nostaa osallistumiskynnystä	• Esteettömät sisäänkäynnit ja tilat • Hyvä sijainti ja kulkuyhteydet • Säännölliset aukioloajat • Selkeä viestintä • Kodinomaisen ja viihtyisän ympäristön sisustaminen • Tuttuuden ja turvallisuuden tunteen rakentaminen • Houkutteleva toiminta
Järjestetään toivottua ja monipuolista toimintaa yhdessä yhteistyökumppanien kanssa.	• Kohtaamispaikan rajalliset resurssit • Yhdistysten pienet resurssit ja epävarmuus tulevasta • Tilojen soveltuvuus eri toimintoihin	• Riittävän monipuoliset tilat ja mahdollisuus rauhalliseen tilaan • Yhteistyökumppanien etsiminen ja yhteistyöstä sopiminen etukäteen • Oppilaitosyhteistyö (harjoittelijat, yhteiset projektit) • Kävijöiden ohjaaminen yhdistystoimintaan, mahdollisuus tutustumiskäynteihin • Kaupungin tuki koordinaatiossa ja viestinnässä

Esitys Yhteisöalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Tavoitetaan mukaan yksinäisiä ja syrjäytymisriskissä olevia kotona asuvia ikäihmisiä. Laajennetaan kävijäkuntaa kulttuurien ja sukupolvien kohtaamisen edistämiseksi.	• Yksinäisten ja syrjäytymisriskissä olevien ikäihmisten tavoittaminen, liikkeelle saaminen ja rohkaiseminen osallistumaan toimintaan vaatii muutakin kuin tiedottamista • Eri kävijäryhmien tavoittaminen ja mukaan saaminen • Kohtaamispaikan rajalliset resurssit • Yhdistysten rajalliset viestintäresurssit	• Toimiva ja monikanavainen viestintä yhdessä yhteistyökumppanien kanssa • Kohtaamispaikan markkinointi kaikille avoimena • Uusien kävijöiden tavoittaminen sosiaali- ja terveystalvelujen kautta • Mielikuvien muokkaaminen tapahtumien ja toiminnan kautta • Toiminta, jossa ei tarvita täydellistä suomen kielen taitoa • Yhdistysten tukihenkilötoiminnan tukeminen
Varmistetaan RuPlalla toimivien eläkeyhdistysten ikäihmisten toimintakykyä edistävä työn jatkuminen ja laajentamisen mahdollisuudet, jos kohtaamispaikka on RuPlalla.	• Eläkeyhdistysten huolena toiminnan supistuminen • Eläkeyhdistysten toiminnan ja kohtaamispaikan päällekkäinen tilantarve arkipäivisin RuPlalla • RuPlan yhdistystoiminnassa käyvien ikäihmisten sopeutuminen tilankäytön ja aikataulujen muutoksiin	• Aikataulut ja tiloissa toimimisen pelisäännöt suunnitellaan yhdessä ja hyvissä ajoin etukäteen • Kaupungin tuki koordinaatiossa • Kaupungin korvaavat tilat yhdistysten toiminnoille päällekkäisen toiminnan osalta

Esitys Yhteisötalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

4. Ruplan kuvaus

Valmisteluhankkeessa keskityttiin ensisijaisesti Sepänpihan kerhotalo Ruplan mahdollisuuksien selvittämiseen kaupungin vision ja resurssien pohjalta.

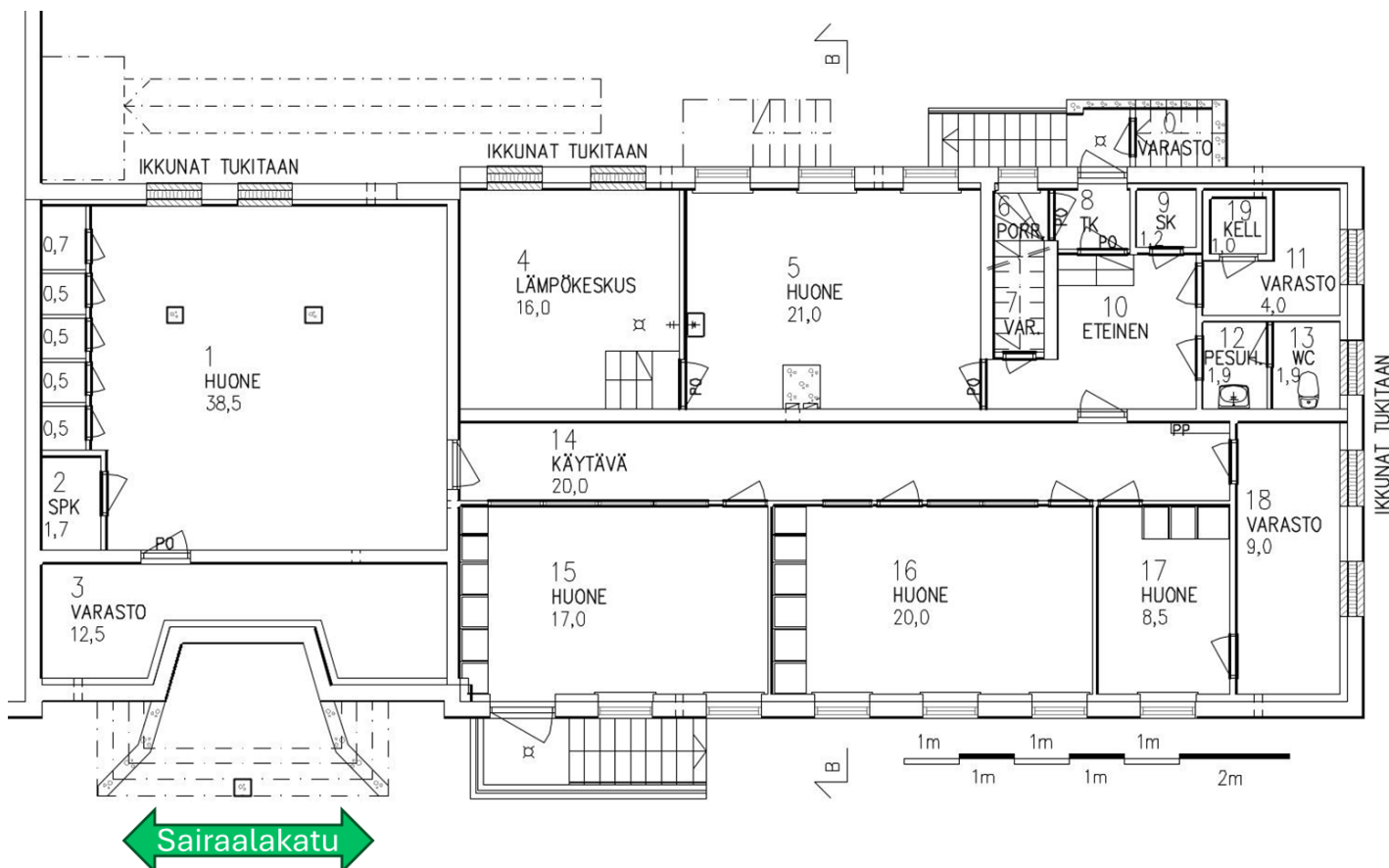
Rupla sijaitsee Joensuun eteläisessä keskustassa ruutukaavan reunalla osoitteessa Sairaalakatu 27. Lähimmät linja-autopysäkit ovat Koulukatu (400 m), Pt-talo (600 m) ja Virastotalo (750 m).

Rakennus on valmistunut vuonna 1951 ja se rakennettiin alun perin SKDL:n järjestötaloksi. Rakennuksesta ei ole aiemmin laadittu kuntoarviota, mutta sellaista valmistellaan parhaillaan. Ruplan omistaa Joensuun kaupunki, ja sen käytöstä ja hallinnasta vastaa Joensuun kaupungin hyvinvoinnin toimiala. Arkipäivisin tilaa käyttävät maksutta eläkeläisjärjestöt, joiden toiminta tukee ikääntyvien toimintakykyä. Ruplalla toimii pääasiallisesti viisi eläkeyhdistystä:

- Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
- Joensuun eläkeläiset ry
- Joensuun eläkkeensaajat ry
- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
- Pohjois-Karjalan seniorit ry

4.1. Ruplan pohjapiirros

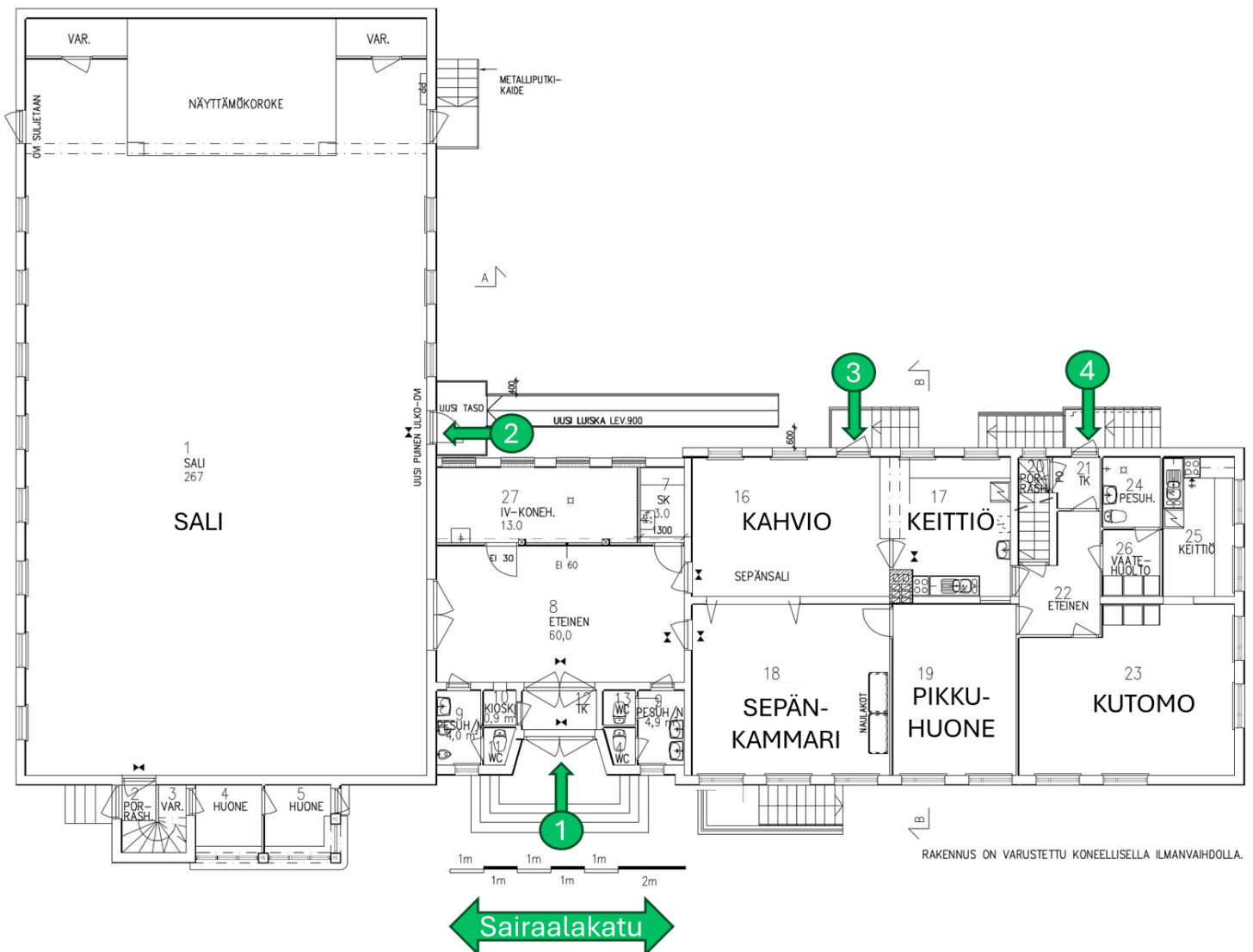
Kellarikerros

Esitys Yhteisötaalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Ensimmäinen kerros

4.1. Tilojen puitteet

Video Ruplan tiloista löytyy liitteestä 3.

Ruplan sisäänkäynnit

Ruplan ensimmäiseen kerrokseen on käytössä neljä sisäänkäyntiä (merkitty vihreillä nuolilla). Ne eivät ole esteettömiä, vaan kaikissa on portaat.

- 1. Pääsisäänkäynti** on Sairaalakadun puolella. Pääsisäänkäynnillä on portaat, pariovet tuulikaappiin, josta johtavat pariovet eteiseen. Rakennus on suojeltu, joten julkisivun puolelle ei saa esteetöntä sisäänkäyntiä. Sisäänkäynnillä on koodilukko.
- 2. Salin sisäänkäynti** on Ruplan ainoa sisäänkäynti, jossa on luiska. Sinne pääsee Ruplan takapihalta, jossa pysäköintipaikka. Esteetön kulku Ruplan muihin tiloihin on haasteellinen, kun salissa on toimintaa ja on kuljettava sen läpi. Yhdistyksillä ei ole avainta luiskan päässä olevaan oveen, vaan ovi on avattava tulijoille sisäpuolelta. Saliin

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

on useita sisäänkäyntejä ulkoa, mutta pääasiassa sinne kuljetaan eteisen kautta pääsisäänkäynnistä.

3. **Kahvion sisäänkäynti** on myös Ruplan takapihalla ja siellä on portaat. Luiska olisi mahdollista siirtää kahvion ovelle.
4. **Kutomon sisäänkäynti** on myös Ruplan takapihalla ja siellä on portaat. Kaupungin suunnittelija on kartoittanut, että Kutomon ovelle voisi mahdollisesti rakentaa luiskan. Kutomon eteinen on ahdas.

Ruplan sisätilat

- **Eteisestä** on käynti Sepänsaliin, Sepänkammariin ja kahvioon. Eteisessä on pienet WC-tilat, joita ei ole mahdollista muuttaa esteettömiksi. Lisäksi eteisessä on kioskihuone.
- **Salin** henkilömäärärajoitus on 200 henkeä. Salin nurkassa säilytetään tuoleja. Salista on käynti ulos ja eteiseen sekä varastohuoneisiin salin kummassakin päädyssä.
- **Kahviossa** on kahviopöytiä. Kahviosta on käynti ulos, keittiöön, Sepänkammariin ja eteiseen.
- **Keittiö** on alun perin rakennettu tapahtumajärjestämiseen, ja siellä on liesi, jääkaappi ja ammattilaiskäyttöön tarkoitettu astianpesukone. Ruplan eläkeyhdistykset säilyttävät keittiössä tarvikkeitaan. Keittiöstä on käynti kahvioon ja Kutomon eteiseen.
- **Sepänkammarissa** on kahviopöytiä. Sieltä on käynti eteiseen, kahvioon ja pikkuhuoneeseen.
- **Pikkuhuoneessa** on pöytiä ja naulakoita. Sieltä on käynti Kutomon eteiseen ja Sepänkammariin.
- **Kutomon** pääty on entinen asuinhuoneisto, ja siellä on yksi huone sekä oma eteinen, keittiö ja WC-tilat. Kutomo ei ole ollut eläkeyhdistysten käytössä, mutta sitä on pilotoitu kokoustilana syksyllä 2025. Kutomon eteisestä pääsee ulos, Kutomoon, Kutomon WC-tiloihin sekä Ruplan keittiöön ja pikkuhuoneeseen.
- **Kellarissa** on varasto- ja toimintatiloja.

Ruplan ilmanvaihto

Ruplan 1. kerroksessa on koneellinen ilmanvaihto lukuun ottamatta Kutomon päätyä. **Kutomossa on painovoimainen ilmanvaihto.** Yhteissuunnittelun aikana useampi ihminen koki aistinvaraisesti ongelmaa Kutomon ilmanvaihdossa.

Ruplan piha-alue

Ruplan takapihalla on pysäköintialue, jossa on yksittäisiä paikkoja. Säännöllisesti taloa käyttävillä on sinne omat pysäköintiluvat. Pysäköintipaikka ei ole yleisen pysäköinninvalvonnan alaisuudessa. Ruplan sivussa on nurmikaistale.

4.2. Käyttöaste, varauskäytännöt ja varauskalenteri

Rupla on aktiivisessa käytössä, ja siellä on vuosittain yli 30 000 käyntiä. Ruplan tilavarauksia hallinnoi Yhteisöotalo Sataman työntekijä. Tiloja varataan lomakkeella Tilava-järjestelmästä,

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

jossa varattavina tiloina ovat sali, Sepänkammari ja pikkuhuone (101). Salin yhteydessä varaukseen kuuluvat myös kahvio ja keittiö.

Varauskalenterit näkyvät Tilavassa: <https://tilavajoensuu.fi/onlinekalenteri/joensuu-kokous/guest.php?kt=tila&laji=Kerhotalo+Rupla>.

Ruplan käytön periaatteet

Arkipäivisin **eläkeyhdistykset voivat varata tiloja maksutta toimintaan, joka edistää ikäihmisten hyvinvointia ja osallisuutta**. Maksuttomat varaukset ovat lähtökohtaisesti sellaiseen toimintaan, joka ei ole yhdistyksen varainhankintaa. Ruplan tilojen käytön järjestelystä viiden yhdistyksen kanssa ei ole kirjallista sopimusta, vaan se perustuu aikoinaan tehtyyn suulliseen sopimukseen. **Ruplalla toimii pääasiallisesti viisi eläkeyhdistystä**, jotka käyttävät Ruplan tiloja säännöllisesti:

- Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
- Joensuun eläkeläiset ry
- Joensuun eläkkeensaajat ry
- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
- Pohjois-Karjalan seniorit ry

Ruplan tilaedun lisäksi yhdistyksille on myönnetty kaupungin järjestöavustusta. Vastavuoroisesti yhdistykset tekevät ikäihmisten toimintakykyä edistävää työtä pääasiassa jäsenistönsä hyväksi. Lisäksi yhdistykset ovat tehneet tiloihin pienimuotoisia hankintoja, esimerkiksi keittiövälineistöä.

Arkipäivien tilaedun lisäksi kerhotaloa käyttävien eläkeyhdistysten yhteistyöelimelle (EETU/Rupel) myönnetään lisäksi kaksi maksutonta sunnuntain tanssivuoroa vuodessa. Kukin yksittäinen eläkeyhdistys saa lisäksi varata kaksi maksullista sunnuntain tanssivuoroa vuodessa. Muille joensuulaisille yhdistyksille, jotka suuntaavat toimintansa joensuulaisten ikäihmisten toimintakyvyn edistämiseen, on varattu yksi vuoro vuodessa.

Yllä mainittujen viiden yhdistyksen lisäksi maksuttomia säännöllisiä vuoroja on myönnetty muille eläkeyhdistyksille, Senioriopettajat ry:lle ja Abloyn eläkeläiset ry:lle. Kaupunki avustaa eläkeyhdistyksiä Ruplan maksuttomien tilojen muodossa, ja tilojen käytön arvo on vuosittain yhteensä noin 22 000 euroa (luku vuodelta 2024).

Maksuttomasti Ruplan salia käyttää myös Joensuun kansalaisopisto, joka on Joensuun kaupungin hyvinvoinnin toimialan omaa toimintaa. Salia käyttää säännöllisesti arkisin myös Joensuun Puhallinorkesteri, jonka kanssa tiloista on vastikkeellinen sopimus. Puhallinorkesterilla on soittimia säilytyksessä Ruplalla. Tanssiseura PoKaTa ry:llä on vuokrasopimus säännöllisistä salivuoroista, ja Joensuun Kivikerho ry toimii vuokralla yhdessä kellarikerroksen tiloista.

Esitys Yhteisöalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Iltaisin ja viikonloppuisin Ruplan tiloja vuokrataan myös maksullisesti muille toimijoille, esimerkiksi korkeakoulujen ainejärjestöille. Varaajille toimitetaan ennen tilaisuutta sähkölukon koodit ja tilojen käyttöohjeet sähköpostitse.

Ruplan tilojen käyttömahdollisuuksista tulee kaupungille 3–4 kyselyä kuussa. Tyypillisesti yhdistykset etsivät tilaa jatkuvaan toimintaan kuten kerhojen järjestämiseen. Kaupungin tilapilotin perusteella yhdistykset tarvitsevat tiloja muun muassa kokouksiin, harjoituksiin ja tapahtumien järjestämiseen.

Esimerkki: Päiväajan varaukset viikolle 41

Alla on nähtävissä salin, Sepänkammarin ja pikkuhuoneen varaukset viikolta 41 vuodelta 2025. Salin osalta kävijämääristä pidetään kirjaa, ja ilmoitetut määrät näkyvät toimintojen päällä.

Sali:

Vk 41	ma 6.10.	ti 7.10.	ke 8.10.	to 9.10.	pe 10.10.	la 11.10.	su 12.10.
Koko päivä							
9	9.00 - 13.00 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry 45 22	9.00 - 13.00 Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry	9.00 - 10.30 Pohjois-Karjalan seniorit ry 13	9.00 - 14.00 Joensuun Eläkkeensaajat ry 16	9.00 - 10.00 Eläkeliiton 23 10.00 - 12.00 Joensuun Eläkkeensaajat ry 18 12.00 - 13.30 Eläkeliiton 28 Joensuun yhdistys ry	10.00 - 11.00 joensuun	11.00 - 14.00 Joensuun seudun kansalaisopisto / Hyvinvointipalvelut 34
10							
11							
12							
13	13.00 - 15.00 Joensuun Eläkkeensaajat ry 6	14.00 - 16.00 Joensuun seudun kansalaisopisto / 12		14.00 - 15.30 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry 16			
14							
15	15.30 - 17.00 joensuun puhallinorkesteri 7	16.00 - 17.30 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry 8		16.00 - 17.30 Joensuun seudun seniorinopettajat 16	15.00 - 18.30 Eläkeliitto/Karjalan Prihat		
16							
17	17.30 - 21.00 Tanssiseura PoKaTa ry	17.30 - 21.00 joensuun puhallinorkesteri 23	17.30 - 21.00 Tanssiseura PoKaTa ry	17.30 - 19.30 Tanssiseura PoKaTa ry		17.00 - 21.00 Joensuun seudun maanpuolustusnaiset ry.	17.00 - 21.00 Joensuun reumayhdistys ry 96
18							
	123 + 78		65 + 72	46			

Esitys Yhteisötaido Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Sepänkammari:

Vk 41	ma 6.10.	ti 7.10.	ke 8.10.	to 9.10.	pe 10.10.	la 11.10.	su 12.10.
Koko päivä							
9	9.00 - 12.00 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry	9.00 - 12.00 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry		9.00 - 14.00 Joensuun Eläkkeensaajat ry			
10					10.00 - 12.00 Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry		
11			11.00 - 12.30 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry				
12	12.00 - 16.00 Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry	12.00 - 16.00 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry					
13					13.30 - 15.00 Abloy Eläkekerho ry		
14							
15					15.00 - 16.30 Eläkeliitto		15.00 - 20.00 Varattu
16							

Pikkuhuone:

Vk 41	ma 6.10.	ti 7.10.	ke 8.10.	to 9.10.	pe 10.10.	la 11.10.	su 12.10.
Koko päivä							
9							
10							
11							
12		12.00 - 16.00 Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry					
13							
14							
15							15.00 - 21.00 varattu
16							
17							
18							

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

4.3. Eläkeyhdistykset Ruplalla

Eläkeyhdistysten järjestämä toiminta

Eläkeyhdistykset toimivat vapaaehtois pohjalta, pois lukien joihinkin toimintoihin palkatut liikunnanohjaajat. Yhdistysten toiminta on ennaltaehkäisevää: ne tarjoavat ikäihmisille toimintakykyä ylläpitäviä yhteisöllisiä aktiviteetteja ja esimerkiksi terveyteen ja turvallisuuteen liittyvää tietoa. Yhdistykset järjestävät viikoittaista toimintaa sekä tapahtumia:

- **Viikoittaista ryhmätoimintaa**
 - Ruplalla esim. liikuntaryhmät, käsityökerhot, yhteislaulu
 - Lisäksi esim. kuntosalit, keilaus
- **Säännöllisiä tapahtumia**
 - Ruplalla esim. vierailijaluennot, sunnuntaitanssit
 - Lisäksi esim. matkat

Osa eläkeyhdistysten toiminnasta on suunnattu vain yhdistyksen jäsenille. Osa toiminnasta puolestaan on avointa kaikille ja niissä käy myös muiden yhdistysten jäseniä. Esimerkiksi kaikille avoimet sunnuntaitanssit ovat Ruplan yhdistyksille yksi pääasiallinen varainhankinnan keino. Ruplan yhdistykset ovat alkaneet järjestää enemmän tapahtumia keskinäisessä yhteistyössä. Yhdistykset tiedottavat toiminnasta eri tavoin, muun muassa internet-sivuilla, jäsenkirjeissä ja paikallislehdissä, joskin paikallislehtien ilmoitukset ovat jääneet vähemmälle hintojen kallistuttua. Yhdistyksissä on huoli siitä, ettei mukaan tavoiteta syrjäytymisriskissä olevia ja yksinäisiä ikäihmisiä.

Toimintaa järjestetään etenkin Ruplan salissa, johon sisältyy myös keittiön ja kahvion käyttö.

Kahvitus on olennainen osa monia tapahtumia ja kerhoja, lukuun ottamatta osaa liikuntaryhmistä. Lisäksi yhdistykset varaavat Sepänkammaria kokouksiin ja pienryhmätoimintaan, ja kellaritiloja käytetään muun muassa käsityökerhojen ja kokousten järjestämiseen.

Eläkeyhdistykset säilyttävät Ruplalla myös omaisuuttaan. Yhdistysten käytössä on yhteensä 45 erillistä kaappia ja neljä varastoa, joiden pinta-ala on yhteensä 36 m². Suurin osa säilytystiloista on kellarissa, ja osa yhdistyksistä säilyttää siellä myös arkistojaan. Yläkerrassa kaapeissa on kerhojen ja tapahtumien välineistöä.

Ruplan eläkeyhdistysten toiminnan kävijämäärät

Eläkeyhdistykset tavoittavat suurimpia kävijämääriä tapahtumissa, joiden järjestämistilana käytetään Ruplan tiloja lukuun ottamatta Kutomon päätyä. Monet ikäihmiset osallistuvat vain tapahtumiin. Erilaisia tapahtumia on Ruplalla viikoittain ja niissä on kävijöitä yhdistyksestä ja tapahtumasta riippuen kymmenistä jopa kahteensataan henkilöön.

Viikoittaisesta ryhmätoiminnasta eniten kävijöitä on liikunnassa, joissakin ryhmissä jopa 50 henkilöä kerrallaan. Muissa säännöllisissä ryhmätoiminnoissa käy tyypillisesti 15–20 henkilöä. Osa yhdistyksistä järjestää Ruplalla myös hallituksen kokouksia ja muita kokouksia.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Eläkeyhdistyksiltä pyydettiin tietoja jäsen- ja kävijämääristä sekä niiden kehityksestä. Yhdistykset ovat eri kokoisia, jäsenistön keski-ikä vaihtelee ja osalla on Ruplalla enemmän vuoroja kuin toisilla. **Joissakin yhdistyksissä toiminta kasvanut, toisilla taas on haasteita saada ihmisiä mukaan toimintaan.** Suurimmalla yhdistyksellä on varauksia Ruplalla jopa 25–30 tuntia viikossa, toiminta ja jäsenmäärä on kasvanut ja esimerkiksi kerhojen kävijämäärä on noussut 16 % vuodesta 2019. Kasvavilla yhdistyksillä on myös toiveita toiminnan laajentamisesta Ruplalla tulevaisuudessa.

Ruplan haasteita eläkeyhdistyksille:

- **Tilojen korkea käyttöaste:** Osa yhdistyksistä järjestää toimintaa myös muualla, koska sopivia vapaita aikoja Ruplalla ei ole saatavilla. Toiminnan laajentaminen Ruplalla on haastavaa.
- **Tilojen esteettömyyspuuteet:** Erityisesti Ruplan sisäänkäyntien ja WC-tilojen esteettömyydessä on merkittäviä puutteita. Ikäihmisten liikkumista ajatellen Ruplan sijainti on hiukan syrjäinen ja se on sivussa linja-autoreiteistä. Kellaritilojen ilmanvaihto on koettu puutteelliseksi. Mainittujen syiden vuoksi osa ihmisistä jättää osallistumatta toimintaan.
- **Puutteellinen äänentoisto ja teknologia:** Salissa on vanhentunut äänentoistolaitteisto ja tarve induktiosilmukalle. Yhdistykset ovat suunnitelleen hankkivansa uuden laitteiston yhdessä.
- **Turvallisuusriskit:** Ruplalla on paljon käyttäjiä. Toisinaan ovet unohtuvat auki ja tavaroita katoaa. Esimerkiksi naulakoita ei haluta pitää pääoven eteisessä valvomatta, kun pääovi on tapahtumien aikaan auki.
- **Säilytystilojen ongelmat:** Säilytystiloja ei ole riittävästi. Arkistojen säilyttäminen Ruplan kellarissa on ongelmallista.

4.4. Eläkeyhdistysten edustajien näkemykset ja toiveet kohtaamispaikasta

Ruplalla toimivat viisi eläkeyhdistystä toivat yhteissuunnittelussa esiin toiveensa ja huolensa uuden kohtaamispaikan suhteen. Avoin, eri sukupolvia yhdistävä kohtaamispaikka nähdään tärkeänä tavoitteena, mutta samalla tunnistetaan, että **Ruplan nykyiset tilat eivät sovellu kaupungin vision toteuttamiseen.** Yhdistyksissä on huoli tilojen riittävyydestä, mikäli kohtaamispaikkatoiminta sijoittuisi Ruplalle. **Sekä yhdistysten että kohtaamispaikan toiminta painottuu arkipäiviin päiväaikaan,** ja eläkeyhdistysten toiminnan osallistujamäärät voivat olla suuria. Erityisesti keittiön käyttö on yhdistyksille tärkeää ja kahvitilaisuudet ovat osa sosiaalista toimintaa ja varainhankintaa.

Yhdistykset pelkäävät joutuvansa väistymään kohtaamispaikan tieltä ja kokevat epävarmuutta toiminnan tulevaisuudesta, sillä niillä ei ole varoja vuokrata toimitiloja. Yhdistyksissä kannetaan huolta siitä, **joutuvatko he supistamaan toimintaansa ja miten yhdistysten jäsenet sopeutuisivat,** jos Ruplalle tulisi uutta toimintaa, uusia ihmisiä ja muutoksia totuttuihin toiminnan aikatauluihin. Tiettyihin aikatauluihin on totuttu vuosien aikana, ja **ikäihmisille on tärkeää, etteivät toiminnan ajat ja tilat muuttuisi.** Aikataulut on soviteltu esimerkiksi palkattujen liikunnanohjaajien työpäivien rakentamiseksi sekä

Esitys Yhteisöalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

vertaisohjaajille sopivien aikataulujen mukaan. Yhdistykset toivovat, että mahdollisissa muutoksissa otetaan huomioon **riittävä valmistautumisaika – vuoden tai puolen vuoden siirtymäaika** – jotta sopeutuminen olisi mahdollista.

Yhdistyksissä toivotaan, että kaupungin kohtaamispaikkatoiminta olisi hyvin tiedotettua ja saavutettavaa. Erityisesti toivotaan, että **toiminta tavoittaisi myös ne ikäihmiset, jotka eivät tällä hetkellä osallistu yhteisölliseen toimintaan**. Heitä voisi tavoittaa esimerkiksi terveydenhuollon kautta.

5. Koivupihan kuvaus

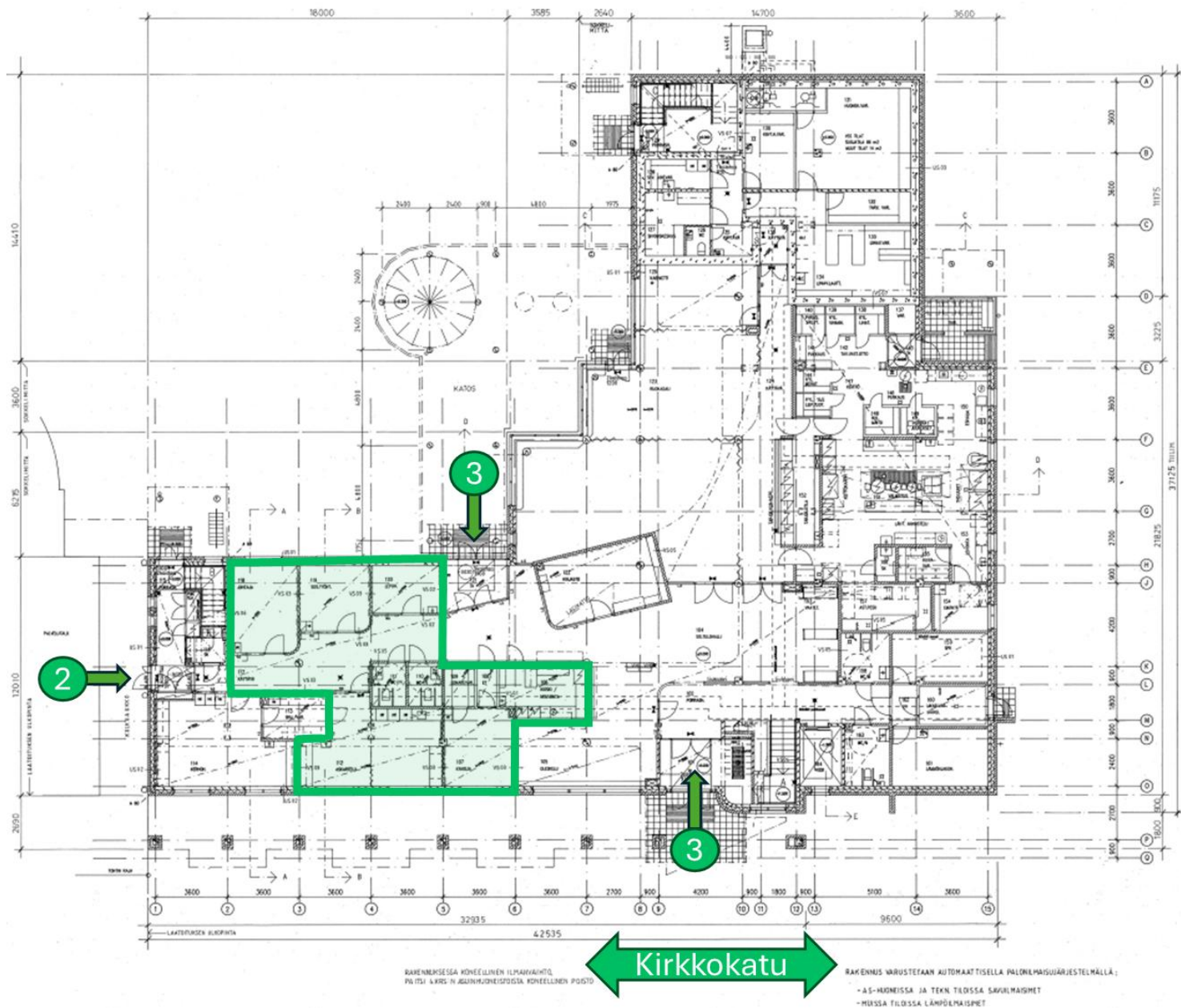
Koivupiha on Joensuun kaupungin omistuksessa oleva **hoitokotikiinteistö** osoitteessa Kirkkokatu 13. Asemakaavassa **tontti on osoitettu sosiaalitoimen ja terveydenhuollon rakennuksille**. Koivupiha on **linja-autoreittien läheisyydessä**, ja takapihalta on käynti Suvannon yleiselle pysäköintialueelle (Koulukatu 18, taksa 1,50 €/h). Lähimmät linja-autopysäkit ovat Kirkkokatu (rakennuksen julkisivun edessä, ei yleistä liikennettä), Suvantokatu (pysäköintialueen toisella puolen, n. 50 m) ja Koskikatu (250 m).

Koivupiha on rakennettu vuonna **1993**. Rakennuksesta on tehty vuonna 2025 kuntoarvio (ks. liite 5, Koivupihan kuntoarvio). Koivupiha on **myynnissä**, ja mikäli sitä ei saada myytyä, se **suunnitellaan yhtiöitettäväksi vuoden 2026 alusta**. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue **Siun sote vuokraa osaa Koivupihan tiloista** ikäihmisten palveluasumiskäyttöön. Vuokrasopimus on voimassa 30.11.2025 saakka.

Esitys Yhteisötalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

5.1. Koivupihan pohjapiirros

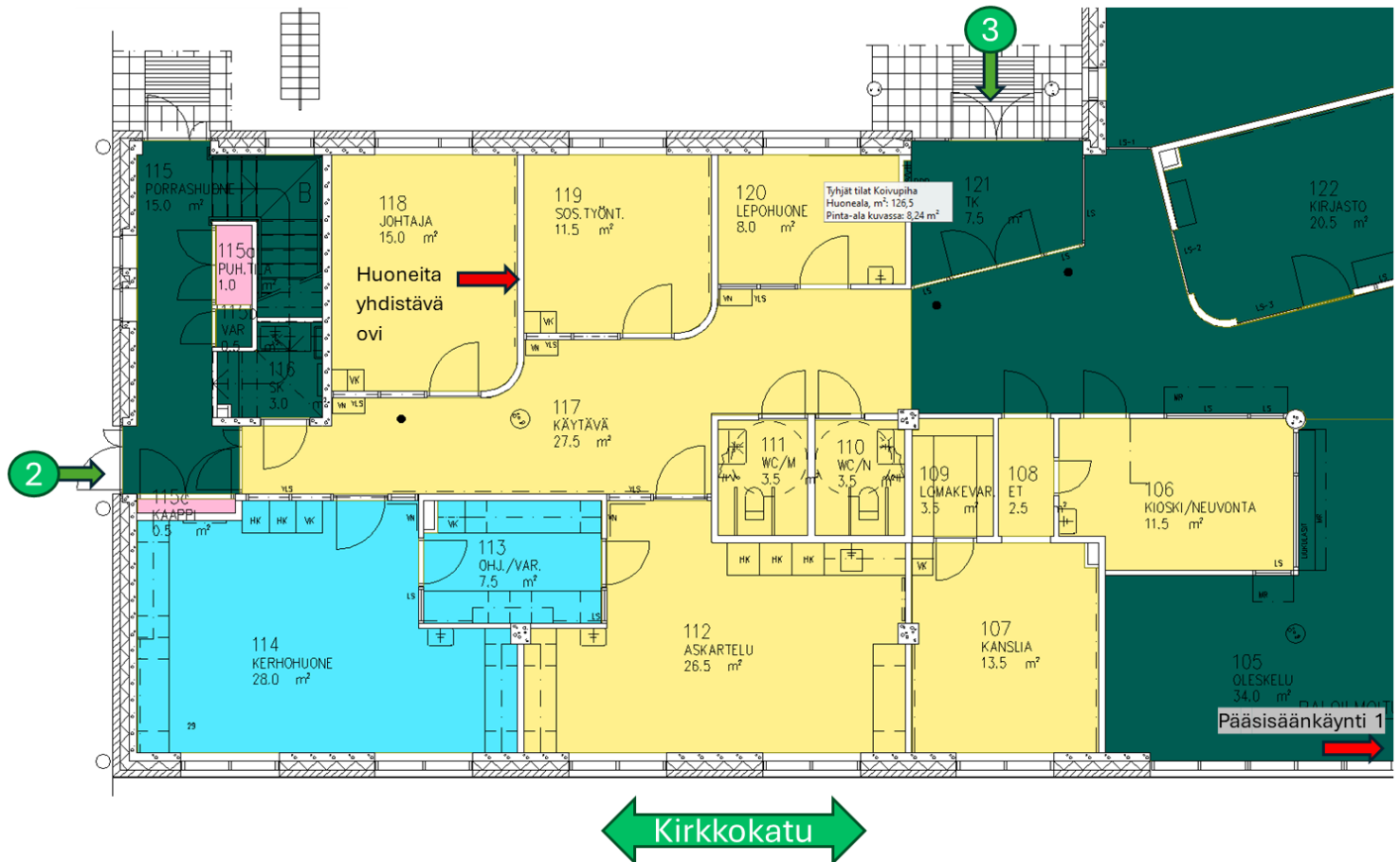
Koko koivupiha

Koivupihan ensimmäisessä kerroksessa katutasossa on vapaana vihreällä merkitty alue (yhteensä 126,5 m²).

Esitys Yhteisötalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Koivupihan vapaiden tilojen pohjapiirros

Vapaana oleva alue on merkitty keltaisella. Koko vapaan tilan pinta-ala on 126,5 m² ja oleskeluun soveltuvien huoneiden yhteispinta-ala on 86 m².

5.2. Tilojen puitteet

Video tiloista löytyy liitteestä 3.

Koivupihan sisäänkäynnit

Vapaa tila (merkitty keltaisella) on katutasossa, ja sinne pääsee kolmesta eri sisäänkäynnistä. Sisäänkäynnit ovat esteettömiä ja kaikki ovet avautuvat painikkeilla tai automaattisesti. Kirkkokadun puolella sijaitseva pääsisäänkäynti (1) sekä takapihan sisäänkäynti (3) vievät aulaan (yllä olevassa kuvassa tummanvihreä alue). Sisäänkäynnistä 2 rakennuksen sivulta pääsee vapaan tilaan käytävään.

Koivupihan sisätilat

- **WC-tilat** ovat esteettömät. Käytävän varrella on kaksi WC:tä.
- **Kioskiin** pääsee aulan puolelta. Kioskissa on ikkunat aulaan.
- **Kansliaan** pääsee myös aulan puolelta. Kansliassa on varastohuone.

Esitys Yhteisötila Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

- **Kerhohuoneessa** (112) on keittiökalusteita ja säilytyskaappeja. Keittiötilat ovat puutteelliset (pesuallas sekä erilliset tilaan tuodut jääkaappi ja liesi).
- **Kolme toimistohuonetta** (118–120) sijaitsevat vierekkäin käytävän varrella. Huoneiden 118 ja 119 välillä on ovi. Huoneissa 118 ja 120 on käsienpesualtaat.

Koivupihan ilmanvaihto

Koivupihassa on koneellinen ilmanvaihto.

Koivupihan piha-alue

Takapihalla on pysäköintipaikkoja kiinteistössä työskentelevälle henkilöstölle. Lisäksi siellä viheralueistutuksia ja patio, jolla on istumapaikkoja. Etupihalla on katos ja istumapaikkoja.

Koivupihan muut tilat ja tilojen käyttäjät

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun sote vuokraa kiinteistön muita osia.

1. kerroksessa muussa käytössä on **aula** (pohjakuvassa tummanvihreällä), jossa on **kirjastohuone** ja oleskelutilaa. Lisäksi kerroksessa on **kuntosali senioreille** (pohjakuvassa sinisellä, 114) ja kaikille avoin ravintola (koko rakennuksen pohjakuvassa näkyvä osio yläoikealla). Kuntosalilla käy pari ryhmää viikossa. Tällä hetkellä varaukset tehdään Siun soten kautta. Ravintolassa tarjotaan aamupala ja lounas.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

6. Tilavaihtoehtojen arviointi

6.1. Kohtaamispaikka Koivupihassa

Alla oleva SWOT-analyysi esittää Koivupihan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat.

VAHVUUDET • Kaikkineen esteetön (sisäänkäynnit, kulku tiloissa, WC-tilat), ei vaadi muutostöitä esteettömyyden osalta • Keskeinen sijainti: lähellä keskustaa, joukkoliikenteen pysäkit lähellä ja Suvannon pysäköintipaikka takapihalla • Useampi huone mahdollistaa erilaista toimintaa ja tiloja toimintaa järjestäville yhdistyksille ja muille yhteistyökumppaneille • Viihtyisä piha-alue	HEIKKOUEDET • Kiinteistön omistajanvaihdoksen tai yhtiöittämisen vaikutukset vuokraan ja toimintaan eivät ole tiedossa • Puutteelliset keittiötilat • Liikuntasali puuttuu
MAHDOLLISUUDET • Mahdollisuus sisustaa mielen mukaan • Kohtaamispaikan toimintaa on mahdollistaa laajentaa • Uusille yhdistyksille ja muille toiminnan järjestämisen yhteistyökumppaneille tilaa kohtaamispaikassa • Yhteistyömahdollisuudet kiinteistössä ja lähistöllä toimivien tahojen kanssa • Iltakäytön ja vuokrauksen mahdollisuudet yhdistyksille • Pihaa voi hyödyntää oleskeluun ja toimintaan • Yhdistysten toiminta Ruplalla säilyisi ja ikäihmisten toimintaa olisi eri puolilla keskustaa • Kuntosalin käyttövuorot • Ruplan potentiaali isojen tapahtumien järjestämiseen olisi käytössä	UHAT • Jos vuokra on korkea, ei jää budjettia toiminnan kehittämiseksi • Ilman lisäyhteistyökumppaneita toiminnan järjestäminen jää suurelta osin työntekijän vastuulle • Vähemmän resursseja viestintään ja uusien kävijöiden tavoittamiseen • Sataman työntekijän turvallisuus ja tilojen valvonta on haasteellista taata yksintyöskentelyssä, kun käytössä on monia erillisiä tiloja, joita erottaa käytävä • Seuraukset Ruplalle: ○ Sataman nykybudjetti menee Ruplan kehittämisen sijaan Koivupihan vuokraan ○ Työntekijäresurssi Koivupihaan, Ruplalla ei jatkossa samanlaista koordinaatiota tukena

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

6.2. Kohtaamispaikka Sepänpihan kerhotalo Ruplalla

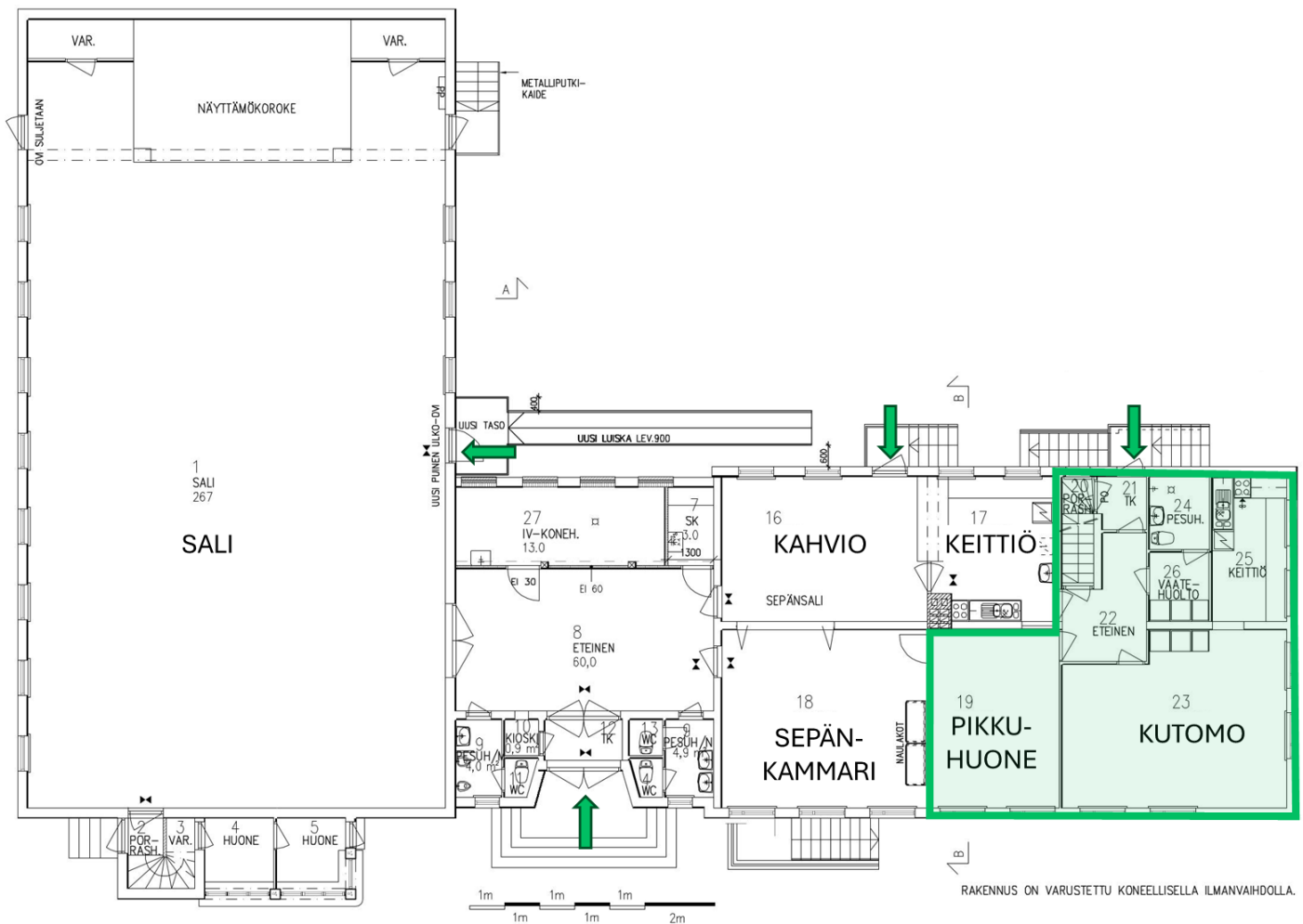
Alla oleva SWOT-analyysi esittää Ruplan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Sen jälkeen käydään yksityiskohtaisemmin läpi kohtaamispaikan kaksi järjestämisen vaihtoehtoa Ruplalla sekä niitä koskevat erilliset haasteet ja mahdollisuudet.

VAHVUUDET • Monipuoliset tilat mahdollistavat erilaista toimintaa ja tilojen joustavaa käyttöä • Talossa on jo ikäihmisille suunnattua avointa toimintaa, joka vastaa kävijätoiveisiin • Jo olemassa oleva yhteistyö • Ei vuokratuloja, joten budjettia jäisi tilojen ja toiminnan kehittämiseen	HEIKKOUDET • Ruplan yhdistyksissä eriäviä näkemyksiä kohtaamispaikan suhteen • Tilojen valmiiksi suuri käyttöaste • Ruutukaavan reunalla, ei kattavasti joukkoliikennepysäkkejä välittömässä läheisyydessä • Tilat eivät ole esteettömät: vain salin sisäänkäynnillä luiska, kulkeminen tiloissa ei ole esteetöntä, WC-tilat eivät ole esteettömät. • Ei rauhallista tilaa kohtaamiseen • Äänieristys huoneiden välillä puutteellinen: haaste, jos kävijämäärä kasvaa • Akustiikka puutteellinen • Budjettia kuluu rakennuksen muutostöihin
MAHDOLLISUUDET • Eläkeyhdistysten nykyisen toiminnan ja osaamisen hyödyntäminen kohtaamispaikan toiminnan järjestämisessä • Eläkeyhdistysten toiminnassa käyvät jäsenet voisivat kahvitella kohtaamispaikassa • Samassa rakennuksessa toimiessaan kohtaamispaikka voisi mahdollistaa kävijöiden ohjaamisen eläkeyhdistyksiin • Muutostyöt helpottamaan osallistumista: luiska sisäänkäynnille, Kutomon WC esteettömäksi, äänieritys, viihtyisä sisustus • Piha-alueen käyttö (esim. viljelylaatikot) • Kaupunki korvaa yhteisen toiminnan kuluja, jos eläkeyhdistykset järjestävät kaikille avointa toimintaa kohtaamispaikassa • Kaupunki vastaisi Ruplan tiloista ja tarvikkeista • Kaupungin työntekijä arkipäivisin paikalla yhdistysten tukena (esim. tilavarausten ja toiminnan koordinointi, tiedotus) • Yhteinen viestintä ja resurssit uusien kävijöiden tavoittamiseen • Oppilaitosyhteistyö ja harjoittelijoiden ottaminen	UHAT • Ruplan sijainti sekä esteettömyyden ja äänieristyksen puutteellisuus kasvattavat osallistumiskynnystä • Erilaiset näkemykset tilojen käytöstä voivat vaikuttaa toimintaan ja kehittämiseen • Toiminnan aikataulujen, tilojen yhteiskäytön ja päällekkäisen käytön, tavaroiden säilyttämisen ja muiden pelisääntöjen haasteet • Sekä kohtaamispaikan että yhdistysten toimintaa on tarkoitus laajentaa. Jos tämä toteutuu, tilat eivät riitä

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Kohtaamispaikka Ruplan Kutomossa

Vihreällä merkityn tilan pinta-ala on 76 m², joista oleskeluun soveltuvaa aluetta on 47,5 m².

VAHVUUDET JA MAHDOLLISUUDET

- Kodinomainen tila vastaa kävijätoiveita
- Ei vaadi eläkeyhdistyksiltä uudelleenjärjestelyjä toiminnan osalta
- Sepänkammarin yhteiskäyttö toisi kohtaamispaikalle lisää toimintatilaa

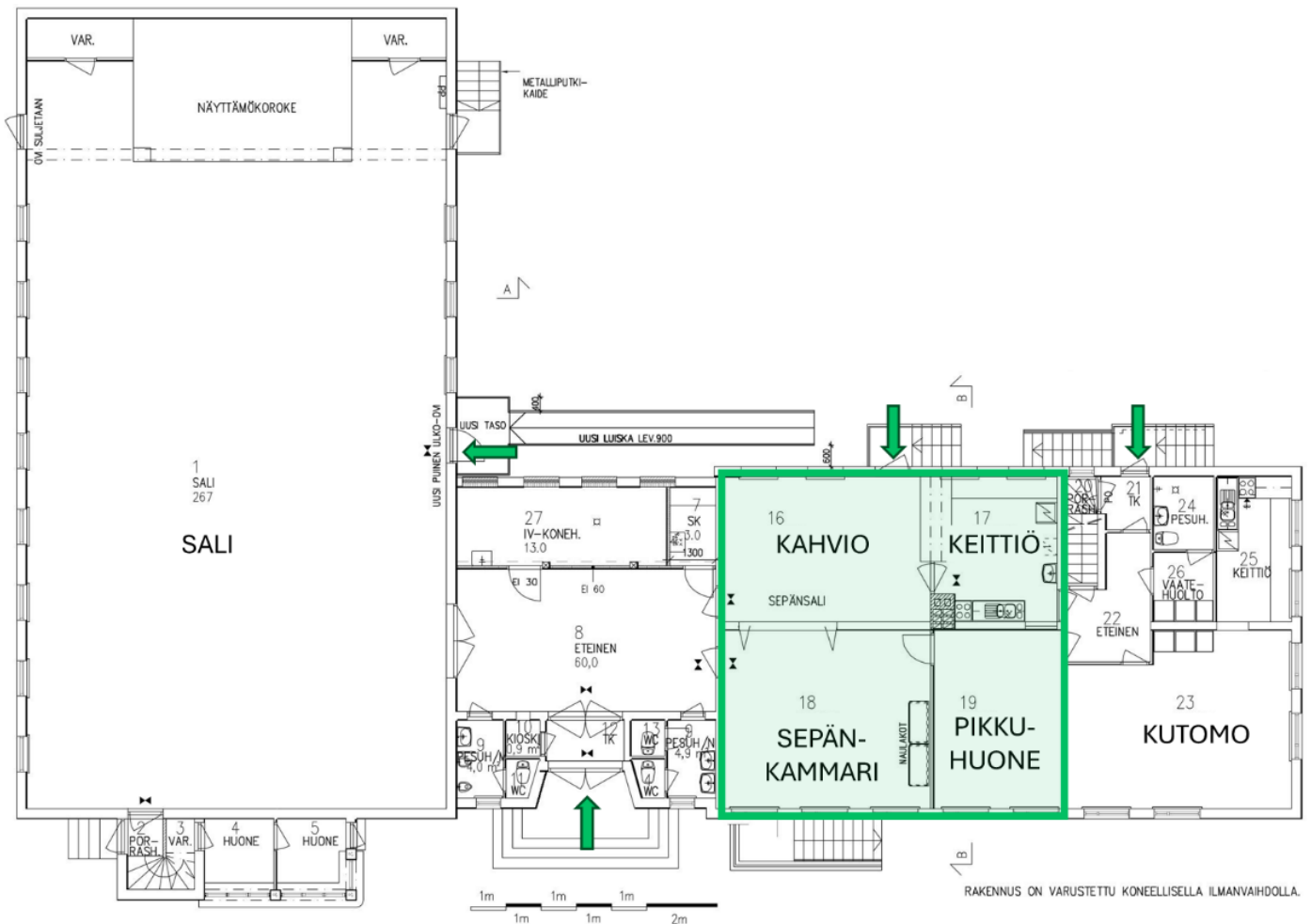
HEIKKOUEDET JA UHAT

- Painovoimainen ilmanvaihto voi olla riittämätön pitkäkestoiseen toimintaan
- Lähtökohtaisesti pienet tilat: haaste kaikille avoimen kohtaamispaikan ja monipuolisen toiminnan järjestämisessä
- Kävijämäärää ei voi kasvattaa
- Rauhallinen tila yksityiseen kohtaamiseen puuttuu (yhdistysten tarjoama henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta)
- Rupla jakautuu kahtia eikä yhteistyötä synny eläkeyhdistysten kanssa

Kohtaamispaikka Ruplan keskiosassa

Keskiosan arviointi pohjaa lukujärjestysarjoitukseen, jossa testattiin kohtaamispaikan aukioloa neljänä arkipäivänä viikossa klo 9–14.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Vihreällä merkityn tilan pinta-ala on 83 m², joista oleskeluun soveltuvaa aluetta on 72 m².

Kohtaamispaikka Ruplan keskiosassa

VAHVUUDET JA MAHDOLLISUUDET

- Suurin osa eläkeyhdistysten toiminnoista soviteltavissa Ruplalle yhtä aikaa kohtaamispaikan kanssa, ei vaadi yhdistysten kerhoaikataulujen uudelleenjärjestelyä
- Moni yhdistysten toiminnoista voidaan siirtää Kutomoon
- Lukujärjestysharjoituksessa kokeiltu uusi varauskäytäntö: Kun Ruplan huoneita varataan erikseen, vapautuu tiloja varattavaksi esim. kokoustiloiksi muille yhdistyksille
- Kaupungin apu korvaavien tilojen löytämiseen eläkeyhdistysten toiminnalle
- Olisi mahdollisuus tarkastella Ruplan toiminnan aikatauluja uudelleen ja rakentaa kaikkien kannalta tarkoituksenmukaiseksi

HEIKKOUEDET JA UHAT

- Kohtaamispaikan aukiolo viitenä arkipäivänä viikossa ei onnistu, jos halutaan samalla säilyttää eläkeyhdistysten toiminta Ruplalla
- Paljon toimintaa salissa ja niiden yhteydessä kahvittelua tai kahvinkeittoa kahviossa ja keittiössä: tilojen päällekkäinen käyttö aiheuttaa rauhattomuutta
- Ruplan potentiaali isoon tapahtumajärjestämiseen arkisin jää osin käyttämättä (myös muilla tahoilla kuin eläkeyhdistyksillä)
- Siirto voi vaikuttaa negatiivisesti Ruplan yhdistykseen: ilman korvaavia tiloja isoille tapahtumille yhdistysten toiminta supistuu ja menetetään ikäihmisten hyvinvointia edistävää toimintaa
- Aikataulujen uudelleen suunnittelun ongelma: Yhdistykset toimivat vapaaehtoisuudelta, iso työ vaatisi resursseja ja tukea. Yhdistyksille epävarmuustekijöinä:
 - Palkattujen ohjaajien työpäivien rakentaminen ja vertaisohjaajille sopivien aikataulujen löytäminen yhdistysten toiminnoille
 - Sopeutuuko jäsenistö uusiin aikatauluihin? Ikäihmisille tärkeää, ettei toiminnan aika muuttuisi
 - Yhdistysten jäsenille suunnatuille isoille tapahtumille ei jää edelleenkaan riittävästi aikaa

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

6.3. Tilavaihtoehtojen vertailu

Kriteerien täyttyminen

Vertailun perusteena ovat kriteerit, jotka on muodostettu kaupungin viranhaltijoiden vision, kävijätoiveiden ja osallistujien esiin tuomien seikkojen perusteella.

KUSTANNUKSET JA RESURSSIT	KOIVUPIHA	KUTOMO	RUPLAN KESKIOSA
Vuokra ja kustannukset	Kustannukset: vuokra + keittiön rakentaminen. Vuokrataso ei tiedossa.	Kustannukset: Ruplan muutostyöt ja ylläpito.	Kustannukset: Ruplan muutostyöt + ylläpito, korvaavat tilat Ruplan yhdistyksille.
Toiminnan ja kehittämisen budjetti	Vuokrataso ei tiedossa, nykyisellä vuokratasolla ei jäisi kehittämisrahaa.	Budjettia käytettävissä toiminnan kehittämiseen.	Budjettia käytettävissä toiminnan kehittämiseen.
Kohtaamispaikan resurssit	Resurssit menevät toimintaan ja sen laajentamiseen, tarvitaan yhteistyökumppaneita.	Resursseja käytettävissä viestintään, Ruplan koordinointiin, ylläpitoon ja kehittämiseen.	Resursseja käytettävissä viestintään, Ruplan koordinointiin, ylläpitoon ja kehittämiseen.
ESTEETTÖMYYS JA TURVALLISUUS	KOIVUPIHA	KUTOMO	RUPLAN KESKIOSA
Ilmanvaihto	Koneellinen ilmanvaihto.	Painovoimainen ilmanvaihto voi olla riittämätön.	Koneellinen ilmanvaihto.
Esteettömät WC:t	Kyllä: 2.	Ei: Kutomon WC laajennettavissa.	Ei: Kutomon WC laajennettavissa.
Esteetön sisäänkäynti	Kyllä: 3.	Luiska rakennettavissa mahdollisesti Kutomon ovelle.	Luiska salin ovella, siirrettävissä kahvion ovelle.
Esteetön liikkuminen sisätiloissa	Esteettömät tilat.	Ahtaat kulkutilat, kynnyksiä.	Matalia kynnyksiä, avarat oviaukot.
Akustiikka	Ei testattu, toimistohuoneisto.	Puutteellinen äänieristys.	Puutteellinen äänieristys ja akustiikka.
Työntekijän turvallisuus	Käytävän varrella 6 erillistä huonetta, valvonta haaste.	Kutomo ja pikkuhuone.	Sepänkammari, kahvio, keittiö ja pikkuhuone. Tiloissa muita käyttäjiä.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

SAAVUTETTAVUUS	KOIVUPIHA	KUTOMO	RUPLAN KESKIOSA
Sijainti	Tori 450 m.	Tori 1100 m.	Tori 1100 m.
Saavutettavuus julkisilla	Pysäkit >250 m.	Pysäkit 400–750 m.	Pysäkit 400–750 m.
Pysäköinti	Suvannon pysäköintipaikka ja kadunvarsipysäköinti.	Kadunvarsipysäköinti.	Kadunvarsipysäköinti.
TILOJEN VASTAAMINEN TARPEISIIN	KOIVUPIHA	KUTOMO	RUPLAN KESKIOSA
Keittiön varustelu	Puutteellinen: Vain erillisiä kodinkoneita, ei liesituuletinta.	Pieni kotikeittiö.	Ei kodinomaisen, alun perin tapahtumajärjestämiseen.
Liikuntatila	Mahdollisuus kuntosalin käyttövuoroihin	Salissa kaikille avointa liikuntaa ja satunnaisia vapaita aikoja.	Salissa kaikille avointa liikuntaa ja satunnaisia vapaita aikoja.
Hiljainen huone yksityiseen keskusteluun	Kyllä.	Ei.	Ei.
Erillinen tila esim. taiteelle	Kyllä: Tarvikkeet voidaan jättää esille.	Ei.	Ei: Tavarat korjattava pois muiden käyttäjien tieltä.
Työntekijän toimisto	Kyllä	Ei.	Ei.
Tavaroiden säilyttäminen	Erillinen varastohuone ja kaappitilaa.	Kaappisäilytystilaa.	Kaappisäilytystilaa.
Viihtyisyys ja kodinomaisuus	Toimistotilat.	Asuinhuoneisto.	Tilat suurille tapahtumille, yhteiskäytön rauhattomuus.
TOIVOTUN TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	KOIVUPIHA	KUTOMO	RUPLAN KESKIOSA
Aukioloaika	Vapaasti valittavissa. Mahdollisuus 5 päivänä/vko	Vapaasti valittavissa. Mahdollisuus 5 päivänä/vko	Soviteltava Ruplan käyttäjien kanssa. Ei mahdollista 5 päivänä/vko
Toivotun toiminnan järjestämisen mahdollisuus	Hyvät tilat toiminnalle, vaatii uusia yhteistyökumppaneita, eläkeyhdistysten toimintaa vähemmän.	Eläkeyhdistysten avoin toiminta kattaa toiveet. Uhkana talon jakautuminen, uusille yhdistyksille vähäisesti tilaa järjestää toimintaa.	Eläkeyhdistysten avoin toiminta kattaa toiveet, uusille yhdistyksille vähäisesti tilaa järjestää toimintaa.
Viestintä	Resursseja viestintään vähemmän.	Yhteisen viestinnän mahdollisuus eläkeyhdistysten kanssa.	Yhteisen viestinnän mahdollisuus eläkeyhdistysten kanssa.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

TOIMINNAN LAAJENTAMISEN MAHDOLLISUUS	KOIVUPIHA	KUTOMO	RUPLAN KESKIOSA
Tilojen koko	126,5 m ² (oleskeluhuoneet 86 m ²); tilat tyhjillään, muut lisätilan mahdollisuudet rakennuksessa selvitettävä	76 m ² (oleskeluhuoneet 47,5 m ²) + Sepänkammarin käyttömahdollisuus, rakennuksen muissa tiloissa korkea käyttöaste	83 m ² (oleskeluhuoneet 72 m ²) keittiössä myös muita käyttäjiä, rakennuksen muissa tiloissa korkea käyttöaste
Kävijäkunnan laajentaminen	Mahdollisuus uusien kävijäryhmien tavoittamiseen	Asuinhuoneisto ei suunniteltu isolle ihmismäärälle, ei sovellu kävijäkunnan kasvattamiseen siinä tilassa.	Esteettömyyden puutteet ja sijainti voivat vaikuttaa uusien kävijöiden tavoittamiseen.
Oppilaitosyhteistyö	Nykyisessä laajuudessa	Mahdollisuus laajentaa oppilaitosyhteistyötä, harjoittelijat Ruplalla.	Mahdollisuus laajentaa oppilaitosyhteistyötä, harjoittelijat Ruplalla.

Kooste esitykseen saaduista kommenteista

Koivupiha

Eläkeyhdistysten edustajat pitivät Koivupihaa parhaimpana vaihtoehtona kaupungin kohtaamispaikalle. Koivupihassa hyvänä pidettiin erityisesti esteettömyyttä ja sijaintia. Koivupiha nähtiin parhaana mahdollisuutena turvata Sataman toiminta, toteuttaa viranhaltijoiden visiota kohtaamispaikan kehittämisestä ja edistää kaupungin hyvinvointisuunnitelmaa.

Kaupungin viranhaltijat tunnistivat Koivupihan potentiaalin, mutta kommentoivat, että päätöksentekoa rajoittaa nimenomaan epätietoisuus vuokratukustannuksia. Eläkeyhdistysten edustajat korostivat, että kohtaamispaikan kehittämisessä tulisi priorisoida ikäihmisten toiminnan arvostus kustannusten sijaan. Eläkeyhdistysten edustajat ehdottivat päätöksenteon viivästyttämistä siihen saakka, kunnes Koivupihan käyttömahdollisuus selviää, sillä nykyisestä Sataman kiinteistöstä ei ole välitöntä poistumistarvetta.

Koivupihaan siirtymisestä toivottiin tehtäväksi ennakkoarviota. Ehdotettiin myös, että asia vietäisiin vanhusneuvoston käsiteltäväksi.

Ruplan Kutomo

Ruplan Kutomo nostettiin esiin toiseksi parhaana vaihtoehtona, mutta osa koki, ettei Sataman toiminta mahdu Kutomoon. Ehdotettiin Kutomon ilmanvaihdon tutkimista ja selvittämistä, voisiko koneellisen ilmanvaihdon laajentaa Kutomon puolelle.

Esitys Yhteisötaido Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Ruplan keskiosa

Ruplan keskiosaa pidettiin haasteellisimpana. Kaupungin viranhaltijoiden mukaan lähtökohtana oli alun perin, että Ruplalle voitaisiin tuoda uutta toimintaa ilman, että yhdistysten mahdollisuudet kapenevat, mutta tämä osoittautui prosessissa haastavaksi. Eläkeyhdistysten edustajat ilmaisivat, että keskiosavaihtoehdolla olisi eniten negatiivisia vaikutuksia eläkeyhdistysten toimintaan. Huolena oli, että yhdistysten toiminta Ruplalla supistuisi. Ruplan ja Sataman erilainen toiminta koettiin vaikeasti yhteen sovitettavaksi, ja keskiosan käyttö edellyttäisi kaikilta toimintatapojen ja aikataulujen muutoksia sekä yhteiskäytön pelisääntöjen ja säilytystilaratkaisujen neuvottelua. Yhdistysten edustajat toivoivat, että myös Ruplan kävijöiltä kysyttäisiin mielipidettä kohtaamispaikan sijoittamisesta Ruplalle esimerkiksi kyselyllä tai haastattelulla.

6.4. Eteneminen jatkossa/vaatimukset

Alle on koostettu, mitä toimenpiteitä minkäkin vaihtoehdon toteutuminen vaatii.

Koivupiha

- Vuokratason selvitys
- Keittiön rakentaminen
- Yhteistyökumppanien kartoitus ja kontaktointi toiminnan järjestämiseen

Ruplan Kutomo

- Esteettömyyskartoitus
- Ilmanvaihdon tutkiminen
- Muutostyöt
 - Ilmanvaihdon parantaminen
 - Luiska ovelle
 - Kutomon WC:n laajennus esteettömäksi
 - Äänieritys- ja akustiikkaparannukset
- Neuvottelu Sepänkammarin käytöstä Ruplan yhdistysten kanssa

Ruplan keskiosa

- Esteettömyyskartoitus
- Muutostyöt
 - Luiska kahvion ovelle
 - Kutomon WC:n laajennus esteettömäksi
 - Äänieristys- ja akustiikkaparannukset
- Yhteistyön suunnittelu etukäteen Ruplan yhdistysten kanssa:
 - Sopiminen kohtaamispaikan aukioloajoista ja Ruplan yhdistysten toiminnan ajoista
 - Sopiminen kahvion ja keittiön päällekkäiskäytöstä
 - Sopiminen korvaavista tiloista yhdistysten toiminnalle, etenkin isoille tapahtumille
 - Sopiminen tavaroiden säilytyksestä

Esitys Yhteisötila Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Liitteet

Tässä tiedostossa:

1. Yhteissuunnitteluprosessin kuvaus
2. Palaute yhteissuunnitteluprosessista

Erilliset tiedostot:

1. Hankintapäätös
2. Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan pöytäkirja 24.04.2025 § 23
<https://dynastyjulkaisu.pohjoiskarjala.net/joensuu/kokous/20251236-4.PDF>
3. Videomateriaali tiloista
4. Yhteisötila Sataman kuntoarvio
5. Koivupihan kuntoarvio

1. Yhteissuunnitteluprosessin kuvaus

Tässä liitteessä kuvataan prosessin kulku.

Suunniteltu prosessi

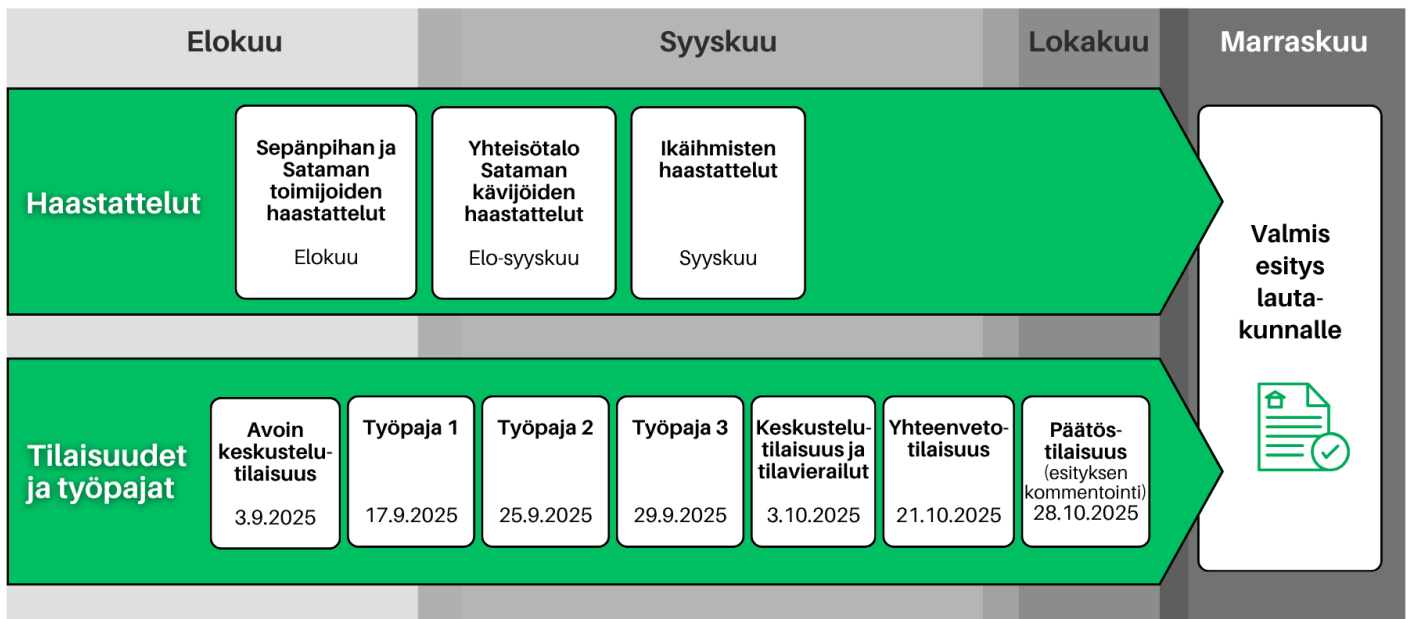
YHTEISSUUNNITTELUN ETENEMINEN

Esitys Yhteisötilo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Prosessin kulku

YHTEISSUUNNITTELUN ETENEMINEN

1.1. Yhteissuunnitteluun osallistuneet

Yhteissuunnittelussa oli mukana kaupungin viranhaltijoita (4), Ruplan eläkeyhdistysten edustajia (18), Yhteisötilo Sataman kävijöitä (5) sekä toimijoita, jotka voisivat olla kiinnostuneita kaikille avoimen ja maksuttoman toiminnan järjestämisestä uudessa kohtaamispaikassa (6).

- Yhteissuunnitteluun osallistui 32 eri henkilöä
 - Osa osallistui vain kerran, harva pääsi kaikkiin tilaisuuksiin
 - Suunnittelun aikataulu tiukka (alun perin yhteissuunnittelu 11.8.–3.10., jatkettiin 28.10. saakka)
- Sähköposti- ja puhelinkutsut eläkeyhdistyksille
- Sataman kävijöille tieto Sataman työntekijän ja avoimen tilaisuuden kutsun kautta
- Lisäksi yhteissuunnitteluun kutsuttiin muita yhdistyksiä ja toimijoita, jotka voisivat olla kiinnostuneita kaikille avoimen ja maksuttoman toiminnan järjestämisestä uudessa kohtaamispaikassa. Avoin keskustelutilaisuus ja toinen työpaja suunnattiin näitä tahoja ajatellen. Niistä viestittiin kaikille avoimella kutsulla mm Lähellä.fi-uutiskirjeessä ja sosiaalisessa mediassa.
 - Tahoja tavoiteltiin kohdennetusti myös sähköpostitse
 - Tavoitettiin mukaan kuusi kiinnostunutta tahoja

Esitys Yhteisötaido Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

1.2. Tilojen kartoitus

Suunnittelun aikana kartoitettiin kohtaamispaikaksi sopivia tiloja sekä mahdollisia korvaavia tiloja Ruplan yhdistysten toiminnoille, mikäli kohtaamispaikka olisi Ruplalla.

Suunnittelussa kartoitetut tilat kohtaamispaikaksi:

- Rupla (kaksi järjestämisen vaihtoehtoa)
- Koivupiha
- Lyseon lukio
- Parviaisen talo (Perheentalo)
- Entinen tyttölyseo
- Vanha konservatorio
- Soroppi (Kansalaistalo)
- Suvituuli
- Vainoniemen huvila
- Mutalan puukoulu

Kaupungin korvaavat tilat Ruplan yhdistyksille, jos kohtaamispaikka on Ruplalla:

- Ruplan Kutomo
- Pääkirjaston Muikku-Sali
- Konservatorio
- Urheilutalo
- Motonet-areenan kokoustilat
- Lyseon lukio
- Vesikon aerobic-sali
- Joensuun yhteiskoulun lukio
- Lyseon peruskoulu
- Karsikon koulu
- Jukolan päiväkodin Sali

Tilojen valinta

Tilatarpeet ja -toiveet kirkastuivat prosessin edetessä ja tiloista tehtiin lisäselvityksiä, mikä viivästytti suunnittelua. Kartoitukseen kuuluivat tilavierailut, tilojen dokumentointi, toiminnan havainnointi tiloissa sekä lisätietopyynnöt ja muutostöiden mahdollisuuksien kartoitus tilakeskukselta.

Osa kohtaamispaikaksi kartoitetuista tiloista oli kaupungin viranhaltijoiden, osa muiden yhteissuunnittelun osallistujien ehdottamia. Kohtaamispaikan vaihtoehtoja hylättiin esimerkiksi seuraavista syistä: vuokra ylittää budjetin, syrjäinen sijainti, tilat eivät sovellu tai ole muutettavissa kohtaamispaikkatoimintaan sopiviksi, tilat eivät ole kaupungin omistuksessa.

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

Kohtaamispaikan osalta vertailuun nostettiin 3 tilavaihtoehtoa: Koivupiha ja Ruplan kaksi eri järjestämisen tapaa.

Tilavierailut

Kartoituksessa tehtiin tilavierailuja, joihin kutsuttiin mahdollisuuksien mukaan yhteissuunnittelun osallistujia. Fasilitoija teki vierailuja seuraavin tiloihin:

- **Yhteisöotalo Satama**
 - Tilavierailu ja toiminnan havainnointi (23.6.)
- **Sepänpihan kerhotalo Rupla**
 - Tilavierailu ja tilojen valokuvaus (25.6.)
 - Eläkeyhdistyksen tapahtuman havainnointi (8.10.)
 - Eläkeyhdistysten ryhmätoiminnan havainnointi (21.10.)
 - Tilojen videokuvaus (8.11.)
- **Koivupiha**
 - Tilavierailu ja tilojen valokuvaus (3.10., mukana yhteissuunnittelun osallistujia)
 - Tilavierailu (16.10.)
 - Tilojen videokuvaus (4.11.)
- **Lyseon lukio**
 - Tilavierailu ja tilojen valokuvaus (3.10., mukana yhteissuunnittelun osallistujia)

1.3. Toimijoiden ja kävijöiden haastattelut

Joensuun kaupungin viranhaltijoiden haastattelu (8.8.)

Haastatteluissa **kartoitettiin kaupungin resurssit sekä visio** uuden kohtaamispaikan suhteen. Haastattelut nauhoitettiin dokumentointia varten ja aineistoa käsiteltiin luottamuksellisesti. Haastatellut viranhaltijat:

- Heini Lehikoinen, hyvinvointi- ja osallisuuspäällikkö
- Hilikka Mäkinen, koordinaattori
- Jani Kaasinen, sivistys- ja hyvinvointijohtaja
- Kaija Kiiskinen, koordinaattori

Ruplalla toimivien eläkeyhdistysten (5) edustajien haastattelut (15.–22.8.)

Haastatteluissa kartoitettiin **yhdistysten nykyistä toimintaa, tilatarpeita sekä valmiutta mahdolliseen tilojen yhteiskäyttöön ja avoimen toiminnan järjestämiseen**. Haastattelut nauhoitettiin dokumentointia varten ja aineistoa käsiteltiin luottamuksellisesti. Jokaisesta yhdistyksestä kaksi haastateltavaa (puheenjohtajistoa ja muita aktiivijäseniä):

- Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
- Joensuun eläkeläiset ry
- Joensuun eläkkeensaajat ry

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
- Pohjois-Karjalan seniorit ry

Haastattelujen purkukeskustelu 1.9.

Yhdistysten ja kaupungin haastattelujen jälkeen järjestettiin erillinen purkukeskustelu, jossa **käytiin yhdessä läpi keskeisimpiä haasteita Ruplan yhteiskäytön suhteen**. Keskusteluun osallistui kaikkien haastateltujen tahojen edustajia:

- Joensuun kaupunki
- Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
- Joensuun eläkeläiset ry
- Joensuun eläkkeensaajat ry
- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
- Pohjois-Karjalan seniorit ry

Kohtaamispaikan kävijäkunnan haastattelut elokuussa

Haastatteluissa **kartoitettiin, mitä ihmiset toivovat uudelta kohtaamispaikalta** tilojen suhteen ja toiminnan suhteen. Kuntalaiskyselyn sijaan tehtiin haastatteluja ja kartoitettiin pistokoemuotoisesti keskustassa liikkuvien ikäihmisten toiveita kaupungin kohtaamispaikalta.

- Yhteisöotalo Sataman kävijöiden haastattelut (elokuun loppu): 21 kävijää
- Kohtaamispaikan potentiaalisen kohderyhmän haastattelut (9.9.): 30 keskustassa liikkuvaa ikäihmistä

1.4. Avoin tilaisuus 3.9.

3.9. Ruplalla järjestettiin kaikille avoin tilaisuus, josta viestittiin Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen sivuilla, sosiaalisessa mediassa ja Lähellä.fi-utiskirjeessä. Tilaisuudessa **keskusteltiin yhteistyömuodoista ja siitä, millaista toimintaa yhdistykset voisivat järjestää uudessa kohtaamispaikassa**. Tilaisuudessa oli paikalla 25 osallistujaa, joista valtaosa oli Ruplan eläkeyhdistysten edustajia. Keskusteluun osallistui seuraavien tahojen edustajia:

- Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
- FinFami Pohjois-Karjala ry
- Joensuun eläkeläiset ry
- Joensuun eläkkeensaajat ry
- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
- Joensuun kaupunki
- Joensuun Setlementti ry
- Pohjois-Karjalan kansanterveys ry
- Pohjois-Karjalan Mielenterveydentuki ry
- Pohjois-Karjalan seniorit ry

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

- Yhteisöotalo Sataman kävijät

1.5. Työpajat ja keskustelutilaisuudet

Yhteissuunnittelun aikana pidettiin seuraavat työpajat ja keskustelutilaisuudet:

- Työpaja 1
- Työpaja 2
- Työpaja 3
- 3.10. Keskustelutilaisuus
- 21.10. Yhteenveto
- 28.10. Esityksen kommentointi

Prosessin alussa suunniteltiin järjestettäväksi kolme työpajaa (17.9., 25.9. ja 29.9.) ja esityksen kommentointitilaisuus (3.10), joista viestittiin yhteissuunnitteluun kutsutuille sekä avoimesti Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen sivuilla, sosiaalisessa mediassa ja Lähellä.fi-uutiskirjeessä. Kaikkien työpajojen ja tilaisuuksien sisällöstä ja käydyistä keskusteluista tiedotettiin yhteissuunnittelun osallistujia jälkikäteen sähköpostitse.

Koska tiloihin liittyvä selvitystyö oli kesken ja keskustelussa ilmeni uusia asioita, järjestettiin kaksi tilaisuutta lisää. Siirrettiin esityksen kommentointi lokakuun loppuun. Tiedotettiin tästä 3.10. tilaisuudessa sekä viestittiin yhteissuunnitteluun osallistuneille sähköpostitse

Työpaja 1: Ruplan käytön testaus 17.9.

Työpaja suunnattu Ruplan yhdistyksille ja kaupungille. Työpajassa **keskusteltiin mahdollisuudesta siirtää kohtaamispaikka Ruplalle ja vertailtiin kahta vaihtoehtoista tilojen järjestämisen tapaa** kohtaamispaikalle ja arvioitiin niiden vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia.

- Paikalla 7 edustajaa seuraavista tahoista:
 - Joensuun kaupunki
 - Joensuun eläkeläiset ry
 - Pohjois-Karjalan seniorit ry
 - Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry

Työpaja 2: Kohtaamispaikassa järjestettävä toiminta 25.9

Toisessa työpajassa **keskityttiin siihen, millaista toimintaa tulevassa kohtaamispaikassa voitaisiin järjestää** ja millaisia yhteistyökumppanuuksia voisi järjestää. Keskusteltiin kohtaamispaikan viestinnästä ja miten ohjattaisiin syrjäytymisriskissä olevat ikäihmiset toiminnan pariin. Keskusteltiin kohtaamispaikan kohderyhmästä ja sukupolvien ja kulttuurien kohtaamisen edistämisestä.

- Paikalla 10 edustajaa seuraavista tahoista:
 - Joensuun eläkeläiset ry

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
- Joensuun kaupunki ry
- Koivupihan palvelukeskuksen kerhotoiminta
- Pohjois-Karjalan seniorit ry

Työpaja 3: Tilavaihtoehdot ja Ruplan lukujärjestysharjoitus 29.9.

Työpajassa **käytiin läpi vaihtoehtoisia tiloja** Yhteisöotalo Sataman toiminnalle sekä korvaavia tiloja yhdistyksille, jos kohtaamispaikka sijoittuu Ruplalle. Ruplan yhdistysten edustajien kanssa **testattiin lukujärjestysharjoituksen avulla, miten Ruplan tilojen käyttö onnistuisi**, jos kohtaamispaikka olisi Ruplalla. **Sataman kävijöiltä kartoitettiin toiveita** ja näkemyksiä kohtaamispaikan suhteen.

- Paikalla 16 seuraavien tahojen edustajia
 - Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
 - Joensuun eläkeläiset ry
 - Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
 - Joensuun kaupunki
 - Pohjois-Karjalan Kansanterveyden keskus ry
 - Pohjois-Karjalan seniorit ry
 - Yhteisöotalo Sataman kävijät

3.10. Keskustelutilaisuus

Tilaisuudessa **käytiin läpi yhteissuunnitteluprosessin tähänastisia tuloksia sekä keskusteltiin vaihtoehtoisista tiloista** Yhteisöotalo Sataman toiminnan jatkamiseksi. Käytiin läpi Ruplan lukujärjestysharjoituksen tulokset. Esiteltiin alustava runko lautakunnalle marraskuussa toimitettavasta esityksestä. **Osallistujia pyydettiin antamaan kirjallisia kommentteja siitä, mitä asioita esityksessä tulisi nostaa esiin.**

- Paikalla 14 seuraavien tahojen edustajia:
 - Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
 - Joensuun eläkeläiset ry
 - Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
 - Joensuun kaupunki
 - Pohjois-Karjalan Kansanterveyden keskus ry
 - Pohjois-Karjalan seniorit ry
 - Yhteisöotalo Sataman kävijät

21.10. Yhteenveto

Tilaisuudessa **käytiin läpi esityksen kommentointiohjeet, esiteltiin tiloista saatua lisätietoa sekä tilavaihtoehtojen vertailukriteerit.** Keskustelussa käytiin läpi oppilaitosyhteistyön tarvetta ja mahdollisuuksia sekä vertailtiin tilavaihtoehtoja.

- Paikalla 8 seuraavien tahojen edustajia:

Esitys Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

- Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
- Joensuun eläkeläiset ry
- Joensuun kaupunki
- Pohjois-Karjalan seniorit ry
- Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry

28.10. Esityksen kommentointi ja palaute

Esityksen luonnos toimitettiin yhteissuunnitteluun osallistuneille etukäteen 24.10. Kommentointi- ja palautetilaisuudessa **käytiin läpi esitysluonnoksen kolme vaihtoehtoa Yhteisöotalo Sataman toimintaympäristöksi.** Tilaisuudessa läsnä olleet osallistujat jättivät suullisesti kommenttinsa kolmeen tilavaihtoehtoon. Lopuksi **käytiin palautekeskustelu** yhteissuunnitteluprosessista.

- Paikalla 13 seuraavien tahojen edustajia:
 - Eläkeliiton Joensuun yhdistys ry
 - Joensuun eläkeläiset ry
 - Joensuun eläkkeensaajat ry
 - Joensuun julkisen alan eläkeläiset ry
 - Joensuun kaupunki
 - Koivupihan palvelukeskuksen kerhotoiminta
 - Pohjois-Karjalan seniorit ry

Niille, jotka eivät päässeet tilaisuuteen, tarjottiin mahdollisuutta jättää kommentteja ja palautetta puhelimitse. Puhelinkommentteja ei tullut. Esitysluonnoksen teknisiin yksityiskohtiin ja asiavirheisiin pyydettiin antamaan kirjallista palautetta, jota saatiin yhteissuunnitteluun osallistujilta.

1.6. Muut yhteydenotot

Prosessin aikana kysyttiin lisätietoja ja näkemyksiä sähköpostitse ja puhelimitse eläkeyhdistysten ja kaupungin edustajilta. Lisäksi kartoitettiin pienimuotoisesti Koivupihan lähistöllä asuvien ikäihmisten ja Koivupihalla työskentelevien toimijoiden näkemyksiä ja toiveita kohtaamispaikasta.

1.7. Vaihtoehtojen arviointi ja esityksen laatiminen

Kohtaamispaikan järjestämisen vaihtoehtoja arvioitaessa pyrittiin huomioimaan kaikkien toimijoiden ja kävijäkunnan toiveet ja tarpeet sekä resurssit. Vaihtoehtojen arviointiin sovellettiin SWOT-analyysia sekä MCA-analyysia (Multi-Criteria Analysis).

Esityksen runkoon pyydettiin 3.10. kirjallista palautetta yhteissuunnittelun työpajoihin ilmoittautuneilta, ja esitystä muokattiin palautteen perusteella. Esityksen luonnokseen pyydettiin yhteissuunnitteluun osallistuneilta kommentteja ja korjauksia, jotka huomioitiin esityksessä.

1.8. Tiedotus prosessista

Joensuun kaupunki julkaisi tiedotteen yhteissuunnitteluhankkeesta ja avoimesta keskustelutilaisuudesta. Avoimesta keskustelutilaisuudesta, työpajoista ja esityksen kommentointitilaisuudesta viestittiin avoimesti Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen sivuilla, sosiaalisessa mediassa ja Lähellä.fi-uutiskirjeessä.

Yhteissuunnitteluun osallistujia tiedotettiin prosessin kulusta. Uusista tilaisuuksista viestittiin yhteissuunnitteluun kutsutuille ja työpajoihin ilmoittautuneille. Työpajoista ja lokakuun tilaisuuksista toimitettiin kirjalliset muistiot ja diaesitysmateriaalit kutsutuille ja ilmoittautuneille lukuun ottamatta 28.10. kommentointitilaisuutta. Kommentointitilaisuudesta lähetettiin kaikille yhteissuunnitteluun osallistuneille tilaisuuden diaesitysmateriaalit ja sähköpostimuotoinen tiedote, jossa tarjottiin puhelinkommentointimahdollisuutta sekä kerrottiin prosessin jatkosta ja tiedotuksesta jatkossa.

2. Palaute yhteissuunnitteluprosessista

Viimeisessä tilaisuudessa (28.10.) käytiin palautekeskustelu yhteissuunnitteluprosessista. Yhteissuunnitteluprosessia pidettiin kokonaisuudessaan arvokkaana pyrkimyksenä kaikkien osapuolten kuulemiseen. Myös viestintää ja ajantasaista tiedottamista pidettiin toimivina.

Yhteissuunnittelun suurimpina haasteina koettiin hankkeen tiukka aikataulu, tilakartoitusten viivästyminen ja epäselvyydet sekä eriävät näkemykset Ruplan käytöstä kohtaamispaikkatoimintaan. Vaikka alkuvaiheessa keskusteluyhteyden rakentamisessa oli haasteita eriävien näkökantojen vuoksi, koettiin, että yhteisten tilaisuuksien myötä päästiin eteenpäin ja syntyi luottamusta prosessiin aktiivisesti osallistuneiden kesken. Keskustelujen koettiin olleen perusteellisia, eikä kenenkään näkemyksiä sivuutettu.

Prosessia kuvailtiin oppimiskokemuksena, joka loi ymmärrystä tilanteesta, edisti kuuntelemisen ja erilaisten näkemysten huomioon ottamisen taitoja sekä avasi näkökulmia siihen, millaisia kokonaisuuksia palvelujen suunnittelussa tulee huomioida.

Palautekeskustelussa yhteissuunnittelun toimintatapojen kehittämiskohteina tuotiin esiin seuraavia asioita:

➤ Riittävä aikataulu ja valmistautuminen

- **Selvitykseen on varattava pidempi aikajänne**
- **Tilaisuuksien välille on jätettävä riittävästi aikaa** selvitystyölle ja valmistautumiselle

➤ Yhteissuunnitteluun osallistettava eri tahoja

- **On selvitettävä eläkeyhdistysten jäsenten näkemykset** kohtaamispaikasta Ruplalla
- **Jatkossa tilakeskus on otettava mukaan yhteissuunnitteluun**, kun tilaratkaisut ovat keskiössä

Esitys Yhteisöalo Sataman toimintaympäristön ja ikäihmisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukevien toimintojen järjestämisestä Joensuun keskustassa

- **Esimerkiksi vanhus- ja vammaisneuvostot ja nuorisovaltuuston** voisi jatkossa osallistaa suunnitteluun
- **Suunnittelun lähtöasetelma avoimeksi**
 - **Prosessissa tulee olla avoin lähtöasetelma:** Suunnittelua ei olisi pitänyt sitoa alusta alkaen Ruplan tilavaihtoehtoon vaan tehdä avoin kartoitus käytettävissä olevista tiloista yhdessä.
- **Fasilitoijan roolin vahvistaminen**
 - **Yhteissuunnittelun periaatteet ja yhteiset pelisäännöt** (esim. keskustelukäytännöt) on sovittava aloitustilaisuudessa
 - **Keskusteluja on ohjattava enemmän**, jotta keskustelu pysyy tavoitteellisena
 - **Väärinymmärryksiin on puututtava** ja ne on käsiteltävä suullisesti